

EPERJESI LAPOK

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 12 K., félévre 6 K.,
 negyedévre 3 K. — f.

Hirdetési díj: Háromhásos petit-sor egyszeri hirdetése 30 fillér;
 hosszúságos hirdetésért jutányosabb. Nyiltér: minden sor 40 fillér.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, ... az Eperjesi Magyar
 Védegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának
 hivatalos közlönye. ...

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 KÖSCH ÁRPÁD könyvnyomdája Eperjesen
 Fő-utca 59. sz.

Hústermelésünk fokozása.

Tagadhatatlan dolog, hogy az utóbbi egy évtized alatt egyetlen élelmicikk sem emelkedett árban oly nagy arányban, mint a hús és ennek mellékisérője: a zsiradék. De másrészt az is igaz, hogy a húsfogyasztás az utóbbi évtizedben talán nem is egészséges és kulturálmódon, de folyton nagyobb és nagyobb arányt öltött. A mi természetesen hatott az árak emelkedő kialakulására. Hozzájárult ehhez a több mint két évtized óta fellépett nyomasztó sertésnyavalya, mely borzasztóan megtizedelte az egykor virágzó és gazdagon fizető hazai sertésállományt, melyből valaha tetemes exportunk volt nemcsak Ausztriába, hanem Németországba is. Ma már e tekintetben alig tudjuk a fokozódó itthoni igényeket kielégíteni.

Bármily gondot fordít is a kormány, sőt maga az ország is a bajok szanálására, különösen a marhaállomány kvalitatív javítására: a valóság az, hogy ez a tej- és húsadó állomány nem felel meg sem a szükségnek, sem Magyarország okszerű, intenzív gazdasági fejlődésének és túlnyomóan agrár jellegének, sem folytonos fokozásra képes, hatalmas talajának és a talaj változatos minőségének.

Senki kétségbe nem vonhatja, hogy ma még túlnyomóan mezőgazdasági állam vagyunk. Kisiparunk tengődő, fejletlen. Nagyiparunk még a legszükségesebb, nagy pénzt fogyasztó, mindennapi cikkek előállítására is képtelen. Emiatt aztán vérverejtékezve kell minden évben változatlanul lerónunk óriás pénzdadónkat a külföldnek, elsősorban Ausztriának.

Az utóbbi évtized nagy szociális és gazdasági átalakulása kiáltóan követeli mezőgazdasági erőnk fokozott, intenzív kifejtését. Mert egyelőre ez a tér az, mely a nagy arányban fokozódó igényekkel szemben sikert, gyarapodást és izmosodást ígér. Ez az, mely teljesen hatalmunkban van — hol nem függünk a külföld vagy éppen Ausztria nyomásától vagy szeszélyétől.

E térre kell tehát vetnünk egész erőnket. Itt kell megkonstruálnunk bölcsen, körültekintően közgazdasági tevékenységünk egész tervezetét. Mert terv nélkül nincs siker.

Magyarország termőtalaja meglehetősen kimerült. Azért hozadéka nem felel meg a belső szükségnek, a gazda befektetett tőkéjének, avagy a nagyra nőtt munkabérének. Első kellék és követelmény, hogy a talajt feljavítsuk. A hegyes vidéken éppen úgy, mint az Alföldön. Amde ehhez nagyobb marhaállomány szükséges. Egyes nagy uradalmak erősen dolgoznak e célra, noha ez egymaga nem elég, mert mindegyiknek egyaránt kellene e téren kitűnnie.

Nem tart azonban lépést a szükséggel e téren a köznép és a kisbirtokosság, mely mégis csak gerinczét képezi az országnak. Már pedig a kisember hangyaszorgalma képes és van hivatva az ország vagyonosodását fokról-fokra emelni.

Azt hiszem, hogy e gondolat és szándék

lehetett rugója annak az elhatározásnak, mely dr. Lukács László pénzügyminisztert vezette, midőn az ideai budgetben másfél millióval s utóbb, az országgyűlés óhajára, még újabb két millióval emelte a marhatenyésztés dotációját. Bevallott célja a közép- és kisgazdák megsegítése. A szegényebb községek ugyanis segítséget kapnak tenyészállatok beszerzésére. Az egymillió többletet arra fogják felhasználni, hogy a szervezkedett gazdák és szövetkezetek jobb tejelő teheneiket, jobb fajta anyasertéseket vásárolhassanak. A tőkesegély nyújtása a megyebeli gazdasági egyletek útján történik s míg ez a tartozás nincs törlesztve, a kamatok egy részét az állam vállalja.

Első pillantásra mindenki láthatja, hogy ezen atyai gondoskodásnak főcélja az, hogy a közép- és kisgazdákat arra képesítse, hogy elég állatot tartsanak, mi nélkül nincs jobb, haladottabb, számítóbb, modern gazdálkodás, mely a gazdát talpra állítsa és előbbre vigye. Ezzel eléri azt, hogy az eddigi gazdálkodás mellett elsóványodott föld visszanyerje termőerejét. Sőt fokozott azt nagyban, a megszáporodott marhaállomány után ekként nyert bővebb trágyatermékkel. Az így feljavult föld évről-évre több termést hoz gazdájának és állatainak. A szaporodó tej- és hústermék viszont megszünteti a mai érzékeny szükségét és enyhíteni fogja a már alig elviselhető árakat. Ezen akció keresztülvitele az egész vonalon sokat lendítene a gazdán és fogyasztón egyaránt. És pedig a magunk becsületesebb erejéből. Mire minden önérzetes államnak törekednie kell. Így háttérbe szorulna az a nekünk ellenszenves és idegen s azért hazafiatlan gondolat, hogy akár az ellenséges Szerbiának nyissunk egész kaput, vagy az Éjszakamerikai Unió által is megvetéssel fogadott argentinai hús előtt emeljük fel az elzáró sorompót.

Mert annyi bizonyos, hogy tervszerű gazdálkodás mellett a mi áldott, drága magyar hazánk földje nemcsak húsz, hanem harmincz millió embert is képes ellátni bőven hússal és élelemmel!

Ágoston Károly.

Sárosvármegye ünnepe.

— Estebéd Berzeviczy Albert tiszteletére. —

Budapest, 1911. jan. 12.

Alig hiszünk, hogy volna vármegye széles ez országban, a melynek, hogy úgy mondjuk, társadalmi mérlege aktívabb volna a mienknél, a melynek több tagját látnánk az ország fővárosában, annak legtávolabbi vidékén, sőt a külföldön is a legkülönfélébb állásokat hivatottsággal, becsülettel betölteni, a melynek szülőitől annyi életrevalóságot, ügyességet tanúsítanak a legváltozatosabb foglalkozási ágakban, mint a sárosvármegyei intelligenciáé.

És ez természetes is. Vármegyénk földje kevésbé termékeny, társadalmi élete annyira összetett, szövevényes, hogy a sárosi intelligenciának már a régi időtől fogva saját belügyeiben is sok nehéz feladatot kellett mindig megoldania, olyanokat, melyek nagy aravalóságot, tapintatot, éles ést s főleg életművészetet kívánnak. Az életrevalóság, a körülményekkel, viszonyokkal bánni tudás, természete, jellemvonása lett a sárosi embernek, mely képessé tette arra, hogy

sok diadalt arasson az élet vesztélyében. Diadalokat a saját érvényesülésére, számos eredményt a nemzeti eszme szempontjából is, melynek diplomata ügyességével, kitartó szívósságával, tetterejével sok hasznot hozott.

Az évszázadok közös, nehéz feladatai, közös eszményei hozták létre a híres sárosi összetartást, a melyet gyakran látunk érvényesülni az élet különféle terein. Ma a legszebb, legderekasabb formájában érvényesült, a midőn összegyűltek a sárosiak az ország fővárosában, hogy szeretetüket kifejezzék az iránt a férfú iránt, a ki talán legnagyobbikát aratta a sárosi név diadalainak: dr. Berzeviczy Albert iránt. Mint egyidejűleg az országgyűlés képviselőházának és a Magyar Tudományos Akadémiának elnöke, a saját személyében egyesíté a nemzeti élet két legfontosabb funkciójának: a nemzeti tudomány s a nemzeti akarat legfontosabb szerveinek vezetését, a mi oly kitüntetés, a melynél szebbet aligha tudunk elképzelni. Az, hogy a férfú, a kit az ország méltónak talált e két feladat viselésére, Sárosvármegye szülöttje, s nemcsak az, hanem Sárosvármegyének hűséges fia is, büszkeséggel és szeretettel töltötte el a sárosi szíveket s ez a büszkeség, ez a szeretet oly formában nyilatkozott meg itt, melynél — ismerve gondolkozását — nem hiszünk, hogy bármi is kedvesebben esett volna az ünnepeltnek; itt tisztán az ő tiszteletére gyűjtötte össze a teljes Sárosvármegyét, gyűjtötte össze mind azokat, a kik közül némelyek talán már évek óta nem látták egymást, hogy följútsák a régi barátság, a régi szeretet emlékeit, s szíveikben azt az ősi, büszke sárosi érzést, mely még akkor is, midőn talán már minden más kötelék megakadt, a mely őket szülőmegyéjükkel összekötötte, még mindig él és dobog a szíveikben.

S nekünk úgy tetszett, hogy hiába szólott az ünneplés Berzeviczy Albertnek az államférfúnak, a tudományos akadémia elnökének, mégsem az jelent meg közöttünk. Hanem megjelent a hűséges sárosi a sárosiak között, a régi emlékek írójá, a ki elfelejtette egy estére az élet súlyos feladatait s csak az a vágy töltötte el, hogy egy kedélyes estét tölthessen el mint központja annak a szerető baráti körnek, a melyhez őt az élet tavaszának, a gyermek- és ifjúkornak édes emlékei kötik.

Az este az Országos Kaszinó gyönyörű földszinti, ú. n. sárga termében folyt le, hol U-alakban, virágokkal szépen díszített asztalnál gyűlt össze a fényes társaság, melyben ott láttuk a Budapesten lakó sárosiakat majdnem teljes számban, igen sokakat, kik a vidékről ez alkalomra fölrándultak, úgyszintén számosat a vármegye lelkes barátai közül, a kik ez alkalommal is megmutatták, hogy ezzel mennyire együtt éreznek. Az asztalfőn dr. Berzeviczy Albert foglalt helyet *Bujanovics* Sándorné és *Semsey* Boldizsárné úrnők között, vele szemben a kis asztalfőn dr. Berzeviczy Albertné úrnő ült. A sültnél fölszólt *Bujanovics* Sándor, vármegyénk közéletének kiváló doyenje, a ki lelkes, gyönyörű szavakban méltatta dr. Berzeviczy Albert érdemeit, úgyszintén a vármegye szeretetét ő iránta:

„Engedjék meg, igen tisztelt hölgyeim és uraim, hogy a kor által reám ruházott jogomnál fogva, mint ezen szép és díszes társaságban a legöregebb sárosi, néhány szót Önökhöz intézhessenek. Mindenekelőtt nagy örömet fejezem ki a felett, hogy Sárosvármegye szülőitől ily nagy számban jelentek meg, hogy megyénk szülöttje, díszé és büszkeségének, Berzeviczy Albertnek kitüntetése alkalmából kifejezzék legőszintébb szerencsekívánságaikat. Szerénytelenség volna tőlem, de teljesen felesleges is Berzeviczy Albertnek a közélet terén kifejtett tevékenységét, és az ezen tevékenység által elért fényes sikereket méltatni. Az ő tevékenysége, és annak a tevékenységnek fényes eredményeit ismeri és méltatja az egész ország, és ismerjük mi sárosiak

valamennyien, hiszen abból a dicsőségből, a mely nevét körülövedzi, egy parányi rész reánk is esik, egy parányi részt magunkénak is mondhatunk. Nagyon és fényesek az ő sikerei, az ő kitüntetései. A hazának tett nagy szolgálatokért kapta a legfelsőbb királyi kitüntetést; a tudomány terén kifejtett tevékenységéért adta meg neki a Tudományos Akadémia a legnagyobb elismerést, a midőn őt az elnöki székbe ültette és a politikai közélet terén kifejtett tevékenysége elismerésül foglalja el a képviselőháznak nagytekintélyű és nagy közjogi jelentőségű elnöki állását. Ezekhez a nagy és fényes eredményekhez és kitüntetésekhez én egy szerény ibolyacsokorral kívánok járulni, átadván neki tiszteletünk, ragaszkodásunk és szeretetünknek gyenge szavam által tolmácsolt kifejezését, kérve őt, hogy ennek a szerény virágcsokornak, a fényes kitüntetések sorában egy kis helyet szorítani és azt jó szívvel fogadni sziveskedjék. Mi pedig tudva azt, hogy: „Semper honos nomenque tuum laudesque manebunt“, kiáltsuk lelkesült szeretettel: Berzeviczy Albertet, Sáros megye szülöttjét, díszét és büszkeségét az Isten éltesse!”

A lelkes éljenzés elhangzása után fölállott dr. Berzeviczy Albert. Meleg köszönetet mondott Bujanovics Sándornak megemlékezéséért s az egész társaságnak rokonszenveért s kiemelte, hogy jól esik neki az elismerés és barátság megnyilatkozása épp azon férfú részéről, ki magyar közéletünk legrégebb, tiszteletreméltó vezéralakja s személyében képviseli a Deák névéhez fűződő nagy idők hagyományának kapcsolatát a mai nemzedék törekvéseivel.

De bármennyire megtisztelve érzi magát, nem élhet abban az illúzióban, mintha a mai estnek ő volna tulajdonképpen kizárólagos ünnepeltje. Ebben a körben — úgy mond — az igazi ünnepelt a mi szeretett szülőmegyénk, közös szűkebb hazánk, Sáros, melynek nevét elég kimondanunk, hogy e jelben egyesülünk és összetartunk, akár mulatságról és ünneplésről van szó, mint ma, akár arról, hogy megyénk érdekeért, javáért, ha kell, síkra szálljunk!”

„A mi bennünke: összehozott és összetart, az a régi, jó, hű sárosi szellem, mely bátran kiszáll a világba, de azért hű marad és visszatér honi rögéhez; az a sárosi szellem, mely diadalmasan érvényesítette magát az emberi és polgári munka minden terén, a politikában és kormányzatban úgy, mint a honvédelemben, a tudományban és irodalomban úgy, mint a művészetben. Az a sárosi szellem, a melyet néhányan igaztalanul léha nagyozással szoktak jellemezni, azért, mert viszontagságok között is, megfogya, de nem törve, megtartja önbecszeretét és életkedvét s a munkabírást az élet művészetével együtt; az a sárosi szellem, melyet becses örökségképpen vettünk át apáinktól és híven fogunk átállítani utódainkra.”

Szólok azonban nem akarja egy elvont fogalomra emelni poharát, hanem keresi azokat, a kikben amaz elvont fogalom megvalósul, a kikben testet ölt mindaz, a mit szülőmegyénkben rajongva szeretünk s megtalálja ezt azokban, a kiknek orcáin ugyanazok a vadrózsák virítanak, a melyekből a nyárra való tavasz koszorúkat fon szűkebb hazánk ligetein, partjain. A kiknek szemében ugyanaz a napsugár ragyog, a mely a mi rétjeinken a virágok miriádjaikat kelti életre s a harmatos fűszálon szívárványt rezgetet; a kiknek az ajkaikról ugyanaz a dallam zsong, cseng felénk, melyet a mi erdőink patakjának moraja hallat, mikor a csaltit madarának ércze vegyül belé. A okban, a kiknek a lelkében benne él mindazon ezernyi változata a hangulatnak, melyet a mi szülőmegyénk csodaszép természeté az órák, a napok, az évszakok fordulásával vált ki kedélyünkéből, s a kiknek lelke mégis hű, igaz kitartó, mindig üde és mindig ifjú, mint a mi sárosi fenyveseink örökzöldje: élteni — a sárosi nőket! A magasan szárnyaló, s mely gondolatokkal teljes beszéd a jelenlévőkre nagy hatást gyakorolt. A társaság kedélyes együttlétben a késő éjjeli órákig maradt együtt.

Az ünnepélyen résztvevők névsora a következő: *Hölgyek:* Bánó Aladárné, Bánó Ili, Beretvás Jenőné, Berzeviczy Albertné, Bornemisza Margit, Bornemisza

Lajosné, Bujanovics Eszter, Bujanovics Gyuláné, Bujanovics Sándorné, Fábry Istvánné, br. Ghillány Imréné, br. Ghillány Lászlóné, br. Ghillány Pirokska, br. Ghillány Sárika, Hedry Aladárné, Horváth Ilonka, Hodossy Gedeonné, Hodossy Sándorné, Kőszeghy Sándorné, Madarassy Gáborné, Péchy Elekné, Péchy Andy, Péchy Józsefné, Péchy Mária, Péchy Teréz, Péchy Zsip, Péchy Zsigmondné, Piller Dezsőné, Ribossy Bébé, Ribossy Kálmánné, Roskoványi Miklósné, Roskoványi Micy, Semsey Boldizsárné, Szalay Gáborné, Szalay Lászlóné, Szalay Nadinka, Szinyei Merse Béláné, Szinyei Merse Rózsika, Szinyei Merse Józsefné, Szepesházy Mártha, Velics Antalné, Velics Micy, Velics Toncsi, Winter Dóra. — *Urak:* Ardó Alfréd földbirtokos, Bánó Aladár vm. főjegyző, Bánó József kir. táblai bír., Bánó Zoltán miniszteri tanácsos, Beretvás Jenő min. titkár, Bornemisza Lajos orsz. képviselő, Bornemisza József dr., Bujanovics Gyula orsz. képviselő, id. Bujanovics Sándor udv. tan., az Omge alelnöke, az Orsz. Közp. Takarékp. ig. elnöke, ifj. Bujanovics Sándor, Bujanovics Rudolf szolgabíró, Beszkid Antal orsz. képviselő, id. Dessewffy Arisztid képviselőházi elnöki tanácsos, Dessewffy István dr. vm. tb. főjegyző, Dobay István dr. p. segédtitkár, Fábry Géza dr. min. fogalmazó, Fábry István dr., br. Ghillány Imre orsz. képviselő, br. Ghillány László dr., Ghillány József dr. min. fogalmazó, Ghillány Sándor, Ghyczy Jenő, Görgey István k. min. iparfelügyelő, Hedry Aladár dr. kir. közjegyző, Horváth Elemér dr. min. tanácsos, a tőzsde elnöke, Hodossy Gedeon dr. rendőrorvos, Hodossy Sándor dr. ügyvéd, Kiszely Pál, Kőszeghy Sándor min. oszt.-tan., Kuzmik Pál dr. egyet. tanár, id. Madarassy Gábor min. tan., ifj. Madarassy Gábor dr., Masjon Vilmos, Péchy Andor földbirtokos, Péchy Imre földbirtokos, Péchy József dr. min. tan., Péchy Zsigmond orsz. képviselő, Piller Dezső dr. főszolgabíró, Piller Géza, Ribossy Kálmán kir. kúriai bír., Roskoványi Miklós földbirtokos, Sándor Gerő, Semsey Boldizsár főispán, Semsey József dr. főisp. titkár, Szalay László orsz. képviselő, Szalay Gábor dr. postás és távirati titkár a keresk. minisztériumban, Szent-Ivány Ferenc, Szmracsányi Miklós ny. min. tanácsos, Szinyei Merse Jenő, Szinyei Merse Félix orsz. képviselő, Szinyei Merse József dr. kir. közigazg. bír., Szinyei Merse Pál festőművész, az orsz. mintarajziskola igazgatója, Szinyei Merse Zsigmond műegy. tanársegéd, Szinyei Merse Ödön, Szepesházy Bertalan, Szepesházy Imre orsz. képviselő, Tahy József Sáros vm. alispánja, Tahy Mihály kir. kúriai bír., Tahy Zsigmond, Urbán Tibor, Vitéz Árpád honv.-huzár-főhadnagy, Zombory Bertalan min. segédfogalmazó, id. Zsembery Kálmán kir. kúriai bír.

Siessünk...

«Szomorú a bölcső, mely földe szeretve
Anyaszív s anyaszem sohasem hajolnak.
Olyan az, mint parttól korán elszakított,
Habok játékának odavetett csolnak...»

Félszázadnál hosszabb idő óta csendben, észrevétlenül működik társadalmunkban egy egyesület, a mely aránylag csekély eszközökkel, de annál nagyobb munkával, annál nagyobb lelkesedéssel olyan eredményeket ér el, melyek társadalmunktól távolálló emberbarátok csodálatát is kiváltották. Ez az egyesület a *Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet*, a mely csak a közelmúltban is oly jótékonsági intézménnyel gazdagította városunkat, a milyen alig, vagy csak nagyon kevés van az országban. Az új intézmény neve ugyan a régi «Erzsébet-árvaház», de maga az intézmény teljesen új s eredménye a vezetőség igazi emberszeretetének és kiváló kötelelességtudásának.

Az «Erzsébet-árvaház» újjászervezéséről számot adtunk múlt lapszámunkban, midőn referáltunk az igazgató-választmány január hó 6-iki üléséről. Referádánkba nem akartunk belevegyíteni semmi elégtikus hangulatot. Úgy éreztük, hogy elrontanók vele az ünnepet, az *emberszeretet ünnepét*, a melyet a Jótékony Nőegylet aznapon ült.

Az egyesület elnöknőjének egy kijelentése

azonban fájdalmasan érintett bennünket. Hallanunk kellett, hogy közönségünk áldozatkészsége nem elég nagy, pedig a nélkül az egyesület működése megbénul. Az igazgató-választmány az elnöknő előterjesztésére elhatározta, hogy a közgyűlésnek javasolni fogja a taggyűjtést, hogy ezáltal jövedelmi forrásait gazdagítsa.

A taggyűjtés tehát a közgyűlés remélhető hozzájárulásával megindul. De nem volna-e kötelessége társadalmunknak, hogy önmagától siessen azok taborába, a kik a legszebb erényt, a jótékonságot gyakorolják. Ne várja a hívogató szót, sietve siessen felszárítani azon szerencsétlen embertársaink könyeit, kiknek mostohább sors jutott osztályrészül.

A tagság nem ró elviselhetetlen terheket ránk. Csekélység az, a mit tőlünk kíván, szinte nevetséges csekélység. S ha társadalmunk tömegesen sorakozik az egyesület fehér zászlaja alá, — a mi bizonynyal meg fog történni —, a páratlanul lelkes vezetőség még nagyobb csodákat fog művelni.

Boldogemlékeztű Rudolf trónörökösünknek van egy aranyigazságú mondása: *Az állam legfőbb vagyona az ember.* Tagadhatatlan, örökbecsű igazság ez. Ha tehát ezen nemzeti vagyon elhagyatott, gondozatlan részének az istápolására, a nemzet, a társadalom részére való megmentésére sietünk, nemcsak a legszebb, legtisztább erényt, a jótékonság erényét gyakoroljuk, hanem a legfőbb nemzeti vagyon gondozóivá, fentartóivá is szegődünk. Ez pedig hazafias kötelességünk. Nem hiszszük, nem akarjuk elhinni, hogy társadalmunk ne akarja gyakorolni az emberiség, a világ boldogítására hivatott erényt, a jótékonság erényét, s ne akarja végezni hazafias kötelességeink egyik legzebbikét.

Társadalmunk fejlett voltát mi sem fogja jobban bizonyítani, mint az, ha mennél határozottabban, mennél tömegesebben fogja támogatni a Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet nemeslelkű, önzetlen vezetőségét azáltal, hogy tagjai sorába lép.

Hiszszük, hogy szavaink nem fognak elhangzani hatástalanul, hiszszük, hogy — mire az egyleti közgyűlés összeül — a vezetőség örömmel fogja jelenthetni, hogy az egyesület új segítő-társakkal, új munkásokkal gyarapodott, a kik szívesen akarják megosztani az eddigiekkel a *jótékonság* gyakorlásának édes, jóleső, nemes munkáját s beteljesül a költő szava is:

«A ki a mezőknek liljomát ruházta,
Az édes, jó Isten el nem hagyja őket
S a hideg világban szívüket gyújt lángra,
Közönyös tömegben ébreszt résztvevőket.»

Jogakadémiánk és a jogi oktatás reformja.

Az új kultuszminiszteri államtitkár kezdeményezése élénk visszhangot keltett egyetemeink és jogakadémiánk körében. Egyszeribe annak tudatára ébredt az ország, hogy sok olyan intézményünk van, a mely elavult rendszerével talán többet árt a magyar kultúrának, mint a mennyit használ. A levegőben van, a mint mondani szokás, a reformálás gondolata; mindenki látja, érzi annak szükségességét. A közigazgatás, a bírói szervezet, a törvénykezés, a rendőri bírások reformálása mellett a jogi oktatás hiányosságain is segíteni kíván a mi kormányunk.

UHL MATH. virágüzlete

KASSA, Fő-utca 81. sz.

Színházi koszorúk, csokrok, kosarak minden nagyságban és árban.

Gyászkoszorúk szalaggal és felirattal minden kivitelenben.

Virító Cyklamén, mely egész télen virít, darabja 1 korona, szobafenyő (Aurokaria) 4 kor.-tól fejjebb, pálmák 1 kor. 20 fill.-tól fejjebb, virághagymák a legolcsóbb árban.

A legkisebb megrendelés is pontosan és nagy gondal lesz elkészítve s csomagolva.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Sürgőnyezim: Uhl, Kassa. Telefon (Interurban) 202.

Bál az északi sarkon :: február 18-án!

A fővárosi lapok útján bő tájékoztatást nyertünk arról, mit és hogyan beszéltek meg az államtitkár által összehívott értekezleten azok a jogtudósok, kiket e fontos kérdésben meghallgatni szükségesnek látott. A meghívottak között nem volt egy sem, a ki nem lett volna hivatott súlylial bíró véleményt mondani s javaslatot tenni; be is öltötte hivatását a meghívottak mindegyike.

A kormány ehhez hasonló cselekedete volt a múltban, a mikor az önálló magyar bank létesítésére kérdésében ugyancsak meghallgatta a szakembereket, a kiket a kérdést úgy politikai, mint pénzügyi szempontokból világlították meg, jóllehet a vélemények annyira megoszlottak akkor, hogy egységes véleményük nem alakulhatott s tehát nem is volt alkalmas az értekezlet arra, hogy a közvéleményt is határozott irányba terelje. Az önálló magyar bank czéljaitól tehát nyílt kérdés maradt. Emeltesre méltó, hogy jogakadémiai, talán éppen e vita hatása alatt, kísérelte meg a jogszabályok rendezését városunkban s ezeken, mint legelső témát, ugyancsak az önálló bankot tárgyalta. Sajnáltni lehet, hogy a vita-estélyek rendezése megszünt. A pár nap előtt elhunyt Fónás János elhalálozása e tekintetben is nagy veszteséget jelent nekünk nézve.

Jogakadémiaiunknak az államtitkár szintén megfelelő szerepet szánt a jogi oktatás reformálásának előkészítésében, s a mennyire megtisztelő lehet akadémiánkra s ezáltal városunkra nézve ez a szerep, annyira helyesnek látjuk az államtitkár választását, a mikor az akadémia képviselőjében dr. Horovitz Simon jogtanárt hívta meg az értekezletre. Nem minden vidéki jogakadémiát érte ez a megtiszteltetés. Mindenesetre csakis a jogtudósok színe-javának lehetett ott helye s az államtitkár önkéntelenül is elégtételt nyújtott a meghívással mindazoknak, a kik tudásuknál fogva erre a kitüntetésre joggal számot tarthattak.

Dr. Horovitz Simon neve, a provinciális kicsinykedés ellenére is, általánosan ismert a jogi szakkörökben, s a kultuszminiszteri államtitkár nemcsak saját egyéni meggyőződését követte akkor, a mikor egyik büntetőjogi szakmunkájának lelkiismeretes bíráját a reformálók sorában látni kívánta, de honorálta vele a jogi élet kiválóinak általános, elismerő véleményét. Tény az, hogy a büntetőjognak, de különösen a római-jognak, mint alapvető jogtudományának kevés olyan képviselője van.

Hogy az értekezleten általános figyelmet keltett javaslata mennyire alapult az elméleti és gyakorlati életből hosszú éveken át leszűrt elveken, s mennyire volt hivatva direktívát adni az értekezlet további folyamata alatt elhangzott eszmecsereinek, mutatja a legjobban az, hogy az értekezletet bezáró államtitkár összefoglaló nyilatkozata az értekezleten résztvevők általánosan kialakult véleménye gyanánt ugyanazt rögzítette meg, a mit dr. Horovitz Simon az értekezlet első napján saját indítványaként előadott.

Óhajtsunk ezek után annyi, hogy e reformtörvények mihamarabb meg is valósuljanak, a minék biztositékát látni véljük az új államtitkár széleslátókörű s a mellett erélyes egyéniségében. —1.

Az egyetemek és jogakadémiák hallgatóinak létszáma.

— 1901—1910. —

A BUDAPESTI KÖZLÖNY-ben rendszerint december hónapjában jelenik meg a vallás- és közoktatásügyi miniszter hivatalos kimutatása a két egyetem, a műegyetem és a tíz jogakadémia hallgatóinak számáról. Érdekes képet nyertünk ezeknek a főiskoláinknak látogatottságáról, ha a közzétett adatokat több évről összehasonlítjuk. A hallgatóság összes létszámát az illető tanév I. félévében a következő adatok tüntetik fel:

1900/1.	10,533	1906/7.	12,383
1901/2.	10,913	1907/8.	12,521
1902/3.	11,349	1908/9.	12,492
1903/4.	11,828	1909/10.	12,976
1904/5.	11,935	1910/11.	13,270
1905/6.	12,081		

Tíz esztendő alatt tehát 2737-tel, vagyis $16\frac{1}{2}\%$ -kal szaporodott a főiskolai hallgatóknak a száma, évenként átlag $1\frac{6}{10}\%$ -kal. A növekedés állandó, a mennyiben visszaesést csak egyetlen egy esztendő tüntetett fel, t. i. az 1908/9. Ekkor is a csökkenés csak 29 volt, vagyis alig számottevő. Erőteljesebb növekedést látunk a következő tanévekben: 1901/2. (380), 1902/3. (436), 1903/4. (479), 1906/7. (302), 1909/10 (484), 1910/11. (294). Az 1900. évi népszámlálás szerint 10 év alatt a magyar birodalom népessége 10% -kal, évenként átlag 1% -kal szaporodott. Az egyetemi hallgatóság számának növekedése tehát majdnem megegyezik olyan gyors, mint az egész népesség szaporodása.

Az összes hallgatók a két egyetem, a budapesti műegyetem és a tíz jogakadémia között a következőleg oszlottak meg:

Tanév	Budapesti egyetem	Kolozsvári egyetem	Műegyetem	Jogakadémiák
1900/1.	5661	1403	1825	1644
1901/2.	5940	1592	1709	1672
1902/3.	6277	1754	1617	1701
1903/4.	6551	1923	1498	1856
1904/5.	6558	2286	1370	1721
1905/6.	6675	2386	1348	1672
1906/7.	6835	2469	1455	1684
1907/8.	6974	2403	1515	1629
1908/9.	7050	2319	1557	1566
1909/10.	7479	2306	1668	1523
1910/11.	7548	2359	1844	1519

A míg tehát a budapesti egyetem létszáma 10 év alatt 5661-ről 7548-ra, tehát 1887-tel vagyis $33\frac{1}{3}\%$ -kal, a kolozsvári egyetemé is majdnem 1000-rel vagyis 68% -kal, a műegyetemé is valamivel emelkedett, addig a jogakadémiák hallgatóinak létszáma 125-tel, tehát $7\frac{6}{10}\%$ -kal csökkent.

Még aggasztóbb azonban a jogakadémiák elnéptelenedése, ha figyelembe vesszük azt, hogy ez a jelenség csak az 1903/4. tanévtől kezdve tűnik fel. Mellé jegyeznünk, hogy az egyetemi joghallgatók száma ez alatt a tíz év alatt 4774-ről 5359-re, tehát $58\frac{5}{10}\%$ -tel vagyis $12\frac{3}{10}\%$ -kal emelkedett.

A míg tíz év előtt az összes joghallgatók $25\frac{6}{10}\%$ -hat év előtt pedig $25\frac{8}{10}\%$ -a jutott a jogakadémiákra, addig ma a jogakadémiai hallgatók az összes joghallgatóknak csak $22\frac{1}{10}\%$ -at teszik.

Ebből már most nyilvánvaló az, hogy minden olyan reform a jogi oktatás terén, mely csak a jogakadémiákra vonatkoznék, az egyetemekre ellenben nem, a jogakadémiák teljes elsovadását vonná maga után. Bármennyire szükségesnek és kívánatosnak tartjuk tehát az előadások látogatásának kényszerét és a kötelező colloquiumokat, ezek a reformok kellő szigorral és komolysággal a jogakadémiákon csak akkor vihetők keresztül, ha az egyetemeken is megvalósulnak.

Az egyes jogakadémiák hallgatóinak létszáma a 10 év alatt következőleg alakult:

Tanév	Eperjes	Pozsony	Kassa	Nagyvárad	Mátra-szatmár-sziget
1900/1.	201	242	183	203	137
1901/2.	196	246	172	198	131
1902/3.	212	264	190	194	139
1903/4.	217	318	213	230	153
1904/5.	219	294	196	206	131
1905/6.	210	306	177	220	121
1906/7.	257	293	170	206	109
1907/8.	267	303	164	198	120
1908/9.	303	272	183	161	124
1909/10.	295	249	181	155	146
1910/11.	305	249	186	155	138

Tanév	Debrecen	Pécs	Eger	Kecskemét	Sáros-patak
1900/1.	244	141	95	109	89
1901/2.	274	135	102	140	78
1902/3.	254	131	105	135	77
1903/4.	265	124	129	125	82
1904/5.	228	128	135	112	72
1905/6.	210	123	148	95	62
1906/7.	207	118	145	9	84
1907/8.	161	124	117	96	79
1908/9.	147	120	119	84	53
1909/10.	117	111	127	87	55
1910/11.	122	118	110	81	55

A mikor tehát — mint láttuk — a jogakadémiák helyzete szemben az egyetemekkel igen szorult, akkor nagy örömmel kell megállapítanunk, hogy az eperjesi jogakadémia hallgatóinak száma tíz év alatt 201-ről 305-re, vagyis több mint 100% -zal ($51\frac{7}{10}\%$) emelkedett.

Az egyes tudományszakok között a főiskolai ifjúság a 10 esztendő alatt következőleg oszlott meg:

Tanév	jogi szak	bölcsészeti szak	technikai szak	orvostud. szak	gyógyászati szak	teológiai szak
1900/1.	6418	1332	1825	716	155	87
1901/2.	6611	1545	1709	769	198	91
1902/3.	6823	1759	1617	861	198	91
1903/4.	7191	1928	1498	911	206	94
1904/5.	7212	1911	1370	1090	266	86
1905/6.	7206	1870	1348	1287	285	85
1906/7.	7158	1875	1455	1531	335	89
1907/8.	7037	1758	1515	1750	368	93
1908/9.	6854	1610	1557	2020	354	97
1909/10.	7000	1554	1668	2259	401	97
1910/11.	6878	1479	1844	2533	441	95

Ha az összehasonlításnál kihagyjuk a műegyetemet, mint a mely a tulajdonképeni tudományegyetemen kívül áll, akkor azt találjuk, hogy az összes egyetemi (és jogakadémiai) hallgatóknak 1900-ban $73\frac{7}{10}\%$ -a, 1910-ben pedig $60\frac{2}{10}\%$ -a volt joghallgató, 1900-ban

$15\frac{1}{10}\%$ -a, 1910-ben $12\frac{9}{10}\%$ -a bölcsészethallgató, 1900-ban $8\frac{3}{10}\%$ -a, 1910-ben $22\frac{1}{10}\%$ -a orvostanhallgató; 1900-ban $1\frac{9}{10}\%$ -a 1910-ben $3\frac{9}{10}\%$ -a gyógyszerészhallgató és 1900-ban $1\frac{0}{10}\%$ -a, 1910-ben $0\frac{9}{10}\%$ -a hittanhallgató.

Bár tehát a joghallgatók arányszáma csökkent, még mindig erősen jogásznemzet vagyunk. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy ebben a dologban nem különbözünk nagyon Ausztriától, a hol 1910-ben a 8 egyetemen és 2 önálló theologiai fakultáson beiratkozott 24,986 egyetemi hallgató közül 11,409 vagyis $45\frac{7}{10}\%$ volt jogász, $31\frac{3}{10}\%$ bölcsész, $16\frac{4}{10}\%$ orvosnövendék és $6\frac{6}{10}\%$ theologus.

Érdekesnek tartjuk annak a megemlékését, hogy a wieni egyetemnek csak 386-tal van több hallgatója, mint a budapestinek; vagyis összesen 7934. Azonban míg a budapesti egyetemen 3928 joghallgató van beírva, addig Wienben csak 3136. A kolozsvári egyetemet létszám tekintetében a wieni egyetemen kívül csak a prágai cseh egyetem, a lembergi és a krakowi egyetem mulja felül; a joghallgatók létszáma tekintetében azonban ezek közül a krakowi alatta marad a kolozsvári egyetemnek. A legkevesebb joghallgató van Innsbruckban, t. i. 312, tehát alig valamivel több, mint Eperjesen.

Dr. Flórián Károly.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

Szabad-Liczeum. A magyar-irodalmi szakválasztmány, több intelligens család kívánságára elhatározta, hogy a műveltebb közönség számára, főleg nők részére irodalmi és esztétikai előadásokat rendez a Széchenyi-kör kistermében. Ezidén Petőfi méltatását tűzte ki czélul s vele együtt az irodalmi irányok ismeretét. Első alkalommal január 19-ikén, csütörtökön d. u. 5 órakor Vörösmarty Sándor koll. főgimn. tanár tart előadást ilyen címmel: «Az irodalmi irányok; különösen a realizmus. Petőfi realizmusa». A tartalmas előadásra előre is felhívjuk közönségünk figyelmét. Belépődíj nincs.

Műkedvelői előadás. A Széchenyi-kör színeszeti szakválasztmánya február 11-ikén műkedvelői előadást szándékozik rendezni. Színe kerül: Szigligeti remek színműve, «A mama». A szerepek kiosztása, illetve a szereplők felkérése jövő héten megy végbe.

HIREK.

— **A Tátrabank érdekeltsége.** Az EST jan. 11-iki számának közgazdasági rovatából vesszük a következőket: A Tátrabank vállalatai egy részénél birt érdekeltségétől meg akar válni. Ezeket a részesedéseket egy prágai pénzintézet fogja átvenni. A Tátrabank nagyon sok felvidéki iparvállalatnál van erején felül érdekelve és éppen ez okozza azt, hogy a különben nagyrészt igen jó vállalatokból kivonul. A Tátrabankot ugyanis hatalmas betétei tették erőssé, de az utóbbi időben a betétek összege erősen megcsappant és a bank kénytelen vállalkozási kedvét megfékezni.

A BUDAPESTI HIRLAP január 10-iki száma pedig a — Tátrabank veszteségei címén — a következőket hozza: A felső vidék egyik legjelentősebb pénzintézetét, a Tátrabankot súlyos veszteségek érték az utóbbi időben. A nemzetiségi eszme hajtotta túlzott tevékenységre a pánszláv intézetet s erejét meghaladó vállalkozásokba bocsátkozott. Sok pénzét tartották meg amerikai ügynökei, a kik a bank megbízásából azon munkálkodtak, hogy a kivándorlottak pénzét betétül megszerezzék. Az elmúlt esztendő mérlegében közel kilencz millió koronával szerepel a betét, az az összeg pedig, melyet Amerikából haza közvetített, sokszorosán többre rúg. Ezzel a mozgékony tőkével nagyobb iparvállalatokat is alapított, egyéb üzleteiben is nagy idegen tőkét kötött le, úgy, hogy kötelezettségének csak nagyon nehezen képes megfelelni.

— **Ó-naptári újév.** Jan. 14-ikén volt az ó-naptári újév. Dr. Vályi János v. b. t. t., helybeli püspök gyengélkedésére való tekintettel a püspöki aulában a szokásos újévi üdvözlések ez alkalommal elmaradtak.

— **Kinevezés.** Sárosvármegye főispánja Chlebák Mihályt giráltsi járási őrök kinevezte.

— **Tanulmányúti ösztöndíj.** Wick Béla kir. kath. főgimn. r. tanár, szentföldi tanulmányújtára a vallás- és közokt. minisztériumtól 1000 kor. ösztöndíjat kapott.

Bál az északi sarkon :: február 18-án!

nünket. Halla-
dozatkézsége
az egyesület
ó-választmány
tározta, hogy
a taggyűjtést,
t gazdaságsa.
és remélhető
nem volna-e
gy önmagától
szebb erényt,
várja a hivo-
ani azon sze-
kiknek mos-

len terheket
kiván, szinte
ársadalmunk
t fehér zász-
g történni —
nagyobb cso-

önörökösünk-
sa: Az állam
tatlan, örök-
mzeti vagyon
k az istápo-
részére való
a legszebb,
rényt gyako-
vagyon gon-
k. Ez pedig
ik, nem akar-
akarja gyako-
gítására hiva-
t, s ne akarja
egyik leg-

ni sem fogja
mennél hat-
fogja támo-
ny Nőegylet
azáltal, hogy

gnak elhang-
mire az egy-
ség örömmel
et új segítő-
podott, a kik
ddigiekkel a
őleső, nemes
ava is:

za,
őket
lángra,
evőket.»

s reformja.

ezdeményezése
ogakadémiánk
redt az ország,
ly elavult rend-
túrának, mint a
mint mondani
enki látja, érzi
bírói szervezet,
rmálása mellett
ni kíván a mi

lcsokrokat,
si fantasie-
jabb Bieder-

szülnek. ≡

rendelés is
gy gonddal
somagolva.
urban) 202.

— **Rendőrfogalmazói kirendelés.** A polgármester *Wunsch* Kálmán fogalmazó napidíjast a helybeli rendőrkapitánysághoz rendőrfogalmazónak kirendelte.

— **Esküvő.** Január 16-ikán tartják esküvőjüket kisjeszeni dr. *Jessensky* Nándor és oszlári *Belághy* Ilonka Budaméren.

— **Templomszentelés.** A mult napokban áldották meg a teljesen renovált *ortutói* templomot. A megáldást *Moicsányi* Antal molnárvágásai esp.-lelkész végezte, *Csornyák* Iván ortutói és *Verdon* János sósfüredi lelkész közreműködésével. Az istentisztelet végeztével a jelenlévő vendégek a plébános vendégszerető házában jöttek össze, a honnan csak az esteli órákban oszladoztak.

— **Házasság.** Dr. nyitraivánki *Vitéz* Győző január 17-ikén vezeti oltárhoz Radácson öz. *hedrii Hedry* Ernőné szül. daruvári *Kacsokovics* Ida bájos leányát, *Margitot*.

— **Adomány az «Erzsébet-árvaház részére.** *Dessewffy* Marianne grófnő, a Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet fenkölt lelkű védnöke, 200 koronát küldött a nőegylet által fentartott árvaház részére. A nőegylet elnöksége mely hálaérzettel tolmácsolta köszönetét az árváknak kegyes jótévője előtt.

— **Hymen.** *Sáfrán* Lipót helybeli magánmérnök eljegyezte *Székelly* Sáríkat Ungvárt.

— **Áthelyezés.** Dr. *Vályi* János v. b. t. t., eperjesi püspök, *Dobó* Árpád tornabarakonyi lelkészt, saját kérelmére, Kisortovány zempléni megyei községbe helyezte.

— **Bárkány Jenő** okl. mérnök, mérnöki és vállalati irodáját jan. 8-ikán (Fő-utca 79., Fischgrund-féle házban) megnyitotta.

— **Halálozások.** *Bihari* Dezső, eperjes-egyház. nagytapolcsányi lelkész a napokban, 23-éves korában elhunyt.

Krompachi Egerer Boldizsárné szül. *Mészey* Kornélia 56-éves korában meghalt. Január 9-ikén temették el nagy részvét mellett, a bolyári sírboltban.

Stein Dávid helybeli tisztos könyvkereskedő jan. 9-ikén elhalt. Temetése jan. 11-ikén volt.

Martonosi Spanyol Kálmán eperjesi kir. törvényszéki bíró, életének 63-ik, közzszolgálatának 40-ik évében, rövid szenvedés után f. hó 12-ikén elhunyt. A család a következő gyászjelentést adta ki: «Alulírottak — úgy a maguk, mint rokonaik nevében is — fájdalommal szíven jelentik: *martonosi Spanyol* Kálmán eperjesi kir. törvényszéki bírónak 1911. jan. 12-ikén este 8 órakor, 63-ik évében, rövid szenvedés és a halotti szentségek felvétele után bekövetkezett gyászosan elhunyt. A boldogultnak földi maradványai január 14-ikén délután 3 órakor lesznek a Deák F-utca 9. sz. házból a róm. kath. egyház szertartása szerint az itteni sírkertben örök nyugalomra helyezve. Az engesztelő szent-miséldozat a megboldogult lelki-üdvéért jan. 16-ikán délelőtt 9 órakor lesz a róm. kath. plébánia nagytemplomában az egek Urának bemutatva. Eperjes, 1911. jan. 13. Áldás és béke poraira! Öz. *martonosi Spanyol* Kálmánné szül. *csicserei* Orosz *Margit*, mint feleség. *Jolán* és *Márton*, mint gyermekei. Öz. *martonosi Spanyol* Ignáczné szül. *Unger* Szidónia, mint anya. *Spanyol* Géza, *Spanyol* Berta férj. *Wolfinaui* Wolf Árpádné, *Spanyol* Mariska férj. dr. *Russay* Lajosné, *Spanyol* Irén, mint testvérek. *Wolfinaui* Wolf Árpád, dr. *Russay* Lajos, mint sógorok. Öz. dr. *Spanyol* Béláné szül. *Dancs* Zsuzsanna, mint sógoró.» — Az eperjesi kir. törvényszék a területén lévő kir. járásbíróságok és az eperjesi kir. ügyészség szintén kiadott gyászjelentést: «Az eperjesi kir. törvényszék, a területén lévő kir. járásbíróságok és az eperjesi kir. ügyészség fájdalommal tudatják, hogy *martonosi Spanyol* Kálmán eperjesi kir. törvényszéki bíró Eperjesen, folyó hó 12-ikén este, munkás életének 63-ik és közzszolgálatának 40-ik évében meghalt. A megboldogultnak földi maradványai 1911. évi jan. hó 14-ikén délután 3 órakor lesznek a Deák Ferenc-utca 9. sz. házból az eperjesi sírkertben a róm. kath. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyezve. Eperjesen, 1911. jan. 13. Áldás és béke poraira! Emlékét őszinte, igaz kegyelettel őrizzük meg!» Temetése jan. 14-ikén délután 3 órakor a róm. kath. egyház szertartása szerint történt, megyei társadalmunk nagy részvétele mellett. Az elhunytban társadalmunk egy közkedveltségnek és köztiszteletnek örvendő egyéniséget veszített el, a kit nehezen fog nélkülözni. A kedves *Kálmán* bácsi örökre lehunyta mosolygós szemét, de emléke, kedves alakja örökké élni fog közöttünk.

Hosszú évi kísérletezés után, és a különböző kávéfajok észszerű keverése által sikerült nekem egy olyan fekete-kávét produkálni, mely nemcsak elsőrendű élvezeti cikknek vált be, de egyúttal mindazon kiváló tulajdonságokkal bír, melyek a kávét az orvosi

gyakorlatban értékesítik. ■■■ Fekete-kávém élvezete nemcsak a vérkeringést élénkíti, hanem az idegrendszert is fokozottabb tevékenyegre serkenti; az érverést gyorsítja, fokozza a szellemi tevékenységet, elvonja az álmodást; az egész közérzést kellemessé teszi.

— **Ernő bácsi meghalt.** *Holénia* Ernő, a *Dessewffy* grófok tapolyhanusfalvi uradalmi intézője, január 14-ikén hajnalban, hosszas szenvedés után, életének 67-ik évében jobblétre szenderült. A régi patriárkális kornak egyik legtipikusabb alakja tűnik el közülünk. Úgyis mint a grófjainak csaknem fél évszázadon át hűséges embere, úgyis mint jó ember, egyaránt kiérdemelte mindenkinél szeretetét. Mindenki, a ki «Ernő bácsi» kedves modorát, messze földön híres, páratlan vendégszeretét ismerte, igaz szomorúsággal veszi a hírt: «Ernő bácsi» meghalt. Az elhunyt, a ki feleségén, *Holénia* Emmán kívül igen nagyszámú rokonságot és baráti kört hagyott hátra, törzsköcs és előkelő szepességi familiából származott. A megyei közéletben is tekintélyes súlylyal bíró egyéniség volt. Temetése jan. 16-ikán délután 3 órakor lesz Tapolyhanusfalván.

— **Berthóty Bálint tragikus halála.** Sárosvármegyéből ezélt 26 évvel vándorolt ki Amerikába *Berthóty* Bálint. Hosszú küzdelmek után végre mintegy 18 évvel ezélt *Elizabeth* porton, New Jersey államban, *Singer* varrógépgyárában kapott alkalmazást s azóta itt dolgozott. Említésre méltó dolog, hogy a *Singer* varrógépgyár-társaság a magyar bevándoroltakat szívesen alkalmazza, a mi nagy dicséretükre válik, mert sok száz magyar keresi itt meg mindennapi kenyerét állandó munka és elég jó bérrrel. *Berthóty* Bálint 1910. év február havában beköltözött *Pankó* József magyar vendéglős és szállodatulajdonoshoz, a hol teljes ellátásban részesült. Mult év december 17-ikén reggel 2 órakor tűz ütött ki a fentemlített szállodában, a mely alkalommal a tulajdonos és családja, valamint az összes szállodai lakók az ágyból kiugrálva menekültek az utcára s a csikorgó hidegben várták, hátha valami még megmenthető a bennmaradt tárgyakból, de erről szó sem lehetett; mindenük bennégett. *Pankó* kára mintegy 20,000 kor. Egyedül *Berthóty* Bálint, a ki egy kissé nagyot is hallott, járt szerencsétlenül, mert még mielőtt a tűzoltóság mentő-létrája megérkezett volna, a bennégestől való félelmében a második emeletről leugrott s összetörve, haldokolva vitték a mentők a kórházba, a hol egy-napi szenvedés után mult év decz. 18-ikán reggel 5 órakor meghalt. 58 évet élt. S ezzel befejeződött *Bálint* bácsi viszontagságos élete. Temetése decz. 20-ikán volt az Első Magyar és a *Petőfi-Dalkör* közreműködésével, nagy részvét mellett.

— **Kirándulás a Tátrába.** Többek által felszólítva, február hó 11-ikén délután társas-kirándulást rendezek Tátrafüredre és felkérem mindazokat, a kik e kiránduláson résztvenni óhajtanak, szíveskedjenek ebbeli szándékukat velem legkésőbb jan. 25-ikéig tudatni. Tudnivalók: febr. 11-ikén d. u. fél 3 óráról kezdve annyi villamos különvonat fog a poprádfelkai állomástól Tátrafüredre indítani, a meny nyire szükség lesz. Febr. 11-ikén Tátrafüreden a Grand-Hôtelben uzsonna és este 9 órakor souper, utána táncz. Febr. 12-ikén Tátrafüreden a Grand-Hotelben reggeli. Délelőtt utazás siklón a Tarajkára, ott 1 órakor az újonnan épült szállodában ebéd. Délután téli sport. Este 5 órától kezdve visszautazás külön villamosvonatokon a poprádfelkai vasúti állomásra. E kirándulás összköltsége, még pedig beleértve a felsoroltakon kívül lakást, bobbok és egyéb szánkók használatát, kitesz személyenként 25 koronát, mely összeget kérem e hó 25-ikéig címemre juttatni. A különböző szelvényeket tartalmazó füzet jelentkezőknek a részvételi díj beüldése után febr. 5-ikéig be lesz küldve. Tájékozással kérem velem azt is tudatni, melyik vonattal érkezik a poprádfelkai állomásra. Felkán, 1911. jan. 8-án. Telefon-sz. 1. Teljes tisztelettel *Krompecher* Albert, a kirándulás vezetője.

— **Sárosvármegyei piknik.** Kedves, családi jellegű estély színhelye volt Budapesten a Lloyd díszterme. A sárosvármegyei ifjúság rendezte piknikjét, mely a legfényesebb sikert szerezte az agilis rendezőségnek. Kedves, vidám estély volt, ment minden etikettől. A megye társadalmának előkelő osztálya teljes számban megjelent. Ott láttuk *Berzeviczy* Albert v. b. t. t., a képviselőház elnökét, *Kálmán* Gusztáv államtitkárt, *Dessewffy* Arisztidet, *Békássy* István vas-megyei főispánt, *Szalay* Lászlót, *Szalay* Imrét, a Nem-

zeti Múzeum igazgatóját, *Angyal* József, *Szepesházy* Imre, *Bornemissza* Lajos, *Szinyei* Merse Félix, *Bujanovics* Gyula, *Péchy* Zsigmond, *Beszkid* Antal országgyűlési képviselőket stb. Jóval elmúlt már tíz óra, mikor *Radies* Béla rázendített egy speciális sárosi csárdásra, mely így kezdődik: «Zöld erdőben jártam...» Ennek a szép nótának pattogó ütemeire kezdett a csárdásba a táncszomjas ifjúság. Majd ezután díszes társaság, mely után táncz volt kivilágos kivirradtig. A rendezőség, élén a népszerű *Dobay* István dr.-ral, továbbá *Görgey* István, ifj. *Bujanovics* Sándor, *Semsey* József dr. és *Szinyei* Merse Jenővel, teljes elismerést érdemel munkájáért.

A megjelent leányok bájos gardájának névsora: *Bánó* Li, *Békássy* Tónika, *Bornemissza* *Margit*, *Bujanovics* *Eszter*, *Décsey* *Iduska*, *Fáy* *Évike*, *Füzy* *Szidi*, *Ghillány* *Piroska* és *Sárka* bárónők, *Hisnyai-Heinzelmann* *Elly*, *Horváth* *Ilonka*, *Kálmán* *Sárka*, *K.* *Kovács* *Márta*, *Mádi-Kovács* *Lily*, *Megyeri* *Ella* és *Irma*, *Melzer* *Dóra*, *Péchy* *Andy*, *Mária*, *Teréz* és *Zsip*, *Ribossy* *Bébé*, *Roskoványi* *Miczi*, *Rudnyánszky* *Magda*, *Sárkány* *Agathe*, *Szalay* *Nadinka*, *Szent-Ivány* *Anna*, *Szepesházy* *Mártha*, *Szilassy* *Porcy*, *Szinyei* *Merse* *Anna*, *Udránszky* *Zsófia*, *Urbán* *Gizi* és *Rózi*, *Velits* *Toncsi*, *Winter* *Dóra*.

— **«A nagynéni hagyatéka»** címen *Spányi* A. és *Klaniczay* K. eperjesi joghallgatók 3-felvonásos vígjátékot írtak. Értesülésünk szerint a darabot helyi műkedvelők fogják előadni a városi színházban. Az előadásból befolyó jövedelem a tüdő-betegek szanatóriuma és a városi színházi-alap javára fog szolgálni. Az előadás napjai: február 4. és 5-ikén. A darab próbái már folynak s a szereplők ambíciózus munkája bizonynyal meghozza a megérdemelt sikert. Jövő számunkban közölni fogjuk a műkedvelők neveit. Egyelőre csak annyit közlünk, hogy városunkban az előadás iránt már most is nagy érdeklődés mutatkozik. Jegyek lapunk kiadóhivatalában, *Kösch* Árpádnál már most beszerezhetők.

— **Különféle friss halak** előjegyzésre minden csütörtökön és pénteken kaphatók *Kau* Sándor (ezélt *Holénia*) fűszer- és csemege-üzletében Fő-utca 71. sz.

— **A Sárosvármegyei Állat- és Madárvédő-egyesület** január 23-ikán d. u. 3 órakor Eperjesen, a vármegye-háza tanácstermében tartja rendes évi közgyűlést, melyre az egyesület összes tagjait ezúton hívjuk meg s őket a közgyűlésen való szíves megjelenésre kérjük. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Az igazgató választmány előterjesztése. 2. Az egyesület 1910. évi zárszámadásának előterjesztése. 3. Az egyesület 1911. évi költségeloirányzatának előterjesztése. 4. Az egyesület 1911. évi működési tervzetének előterjesztése. 5. Lemondás folytán megüresedett egy alelnöki, a titkári s egy igazgatói-választmányi tagsági helynek választás utján való betöltése. 6. Számvizsgáló-bizottság megválasztása. 7. Az egyesület tagjainak egyéb előterjesztései. Eperjesen, 1910. január 5. *Piller* Kálmán s. k., az Állat- és Madárvédő-egyesület elnöke.

— **Magyar nemzeti zarándoklat Lourdesba.** Azon alkalomból, hogy a magyar katolikusok adományaiból a Lourdesban épülő szent keresztút X-ik stációja 1911 július havában dr. *Kohl* Medárd püspök által nagy ünnepségek keretében fog felszenteltetni, a ki egyúttal *Janotta* Nándor esztergomi kispapot Lourdesban pappá szenteli, hogy első miséjét a szent Szűz barlangjánál mondhasa: dr. *Vaszary* Kolos bibornokérsek, hercegprimás fővédnökségével zarándoklat indul a szent Szűz e kiváló kegyhelyére. A zarándoklat védnökségét eddig gr. *Csáky* Károly váci, gr. *Mailáth* Gusztáv erdélyi, gr. *Zichy* Gyula pécsi, *Firczak* Gyula munkácsi és *Schöpper* Ferencz lourdesi megyéspüspökök, továbbá dr. *Hajdu* Tibor pannonhalmi főpát fogadták el. A zarándoklat iránt — a melylyel egy tiztagú ifjúsági énekkar is utazik *P. Felicián* főhercegi házi pap, országos híri énektanár vezetése alatt — nagy érdeklődés mutatkozik országsszerte és már számosan jelentették be részvételi-keket *Gaibl* Sándor apátkanonoknál (*Pozsony*, *Káptalan-utca* 3.), a ki díjtalanul küld programokat az érdeklődőknek. A lelki ügyeket egy nyolcztagú előkelő papi-bizottság látja el.

Bál az északi sarkon :: február 18-án!

Bál az északi sarkon :: február 18-án!

— Rokkant-bál. Január 8-ikán tartotta meg ezidei jótékonycélú farsangi táncmulatságát a Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjgye-
tének eperjesi fiókja a városi Vigadó összes termeiben. Este 8 órakor kigyuladtak a villamos-lámpák s pazar fényárban úszott az ez alkalomra szépen feldíszített nagy bálterem, a mely telve volt a mulatnivágyó táncospárok vidám seregével. Ennél a bálnál már előre el voltunk készülve a legnagyobb anyagi és erkölcsi siker eléréséről referálhatni, miután a kiválóan ügyes és ügybuzgó rendezőbizottság minden alkalommal fáradhatatlan munkássággal és lankadatlan szorgalommal már jó-eleve igyekszik az általa rendezett vigalmak sikerét biztosítani. S ezen lelkes törekvésüket, éppen úgy, mint a multban mindig, most is a legszebb anyagi és erkölcsi siker koronázza. A vasárnapi bállal oly kedves mulatságot nyújtott a dicséretreméltó rendezőség, a melyvel úgy a jelenlevő szemlélők, mint a tánczó ifjúság, sőt még Terpsichore múzsa is teljesen meg lehetett elégedve. A tánczterem nem volt túlszűfölvá, de annál jobban telve volt pajzán jókedvvel s kitörő vígsággal és lelkesedéssel. A bálon nemcsak a munkásság színe-java vett részt, de jelen voltak, a régi tradíciókhoz híven, vármegyénk és városunk jelesei is. A mulatságot, mely a hajnali órákig elhúzódott még érdekesebbé tették a teremben felállított pezsgős-
sátrak s az estélyen rendezett szépségverseny, melynek nyertesei Divald Klárka és Zsófia lettek. A tánczhoz a zenét a cs. és kir. 5. gyalogezred és Gőnczi Elek nemzeti-zenekara szolgáltatták.

— A «Kultura» című irodalmi, művészeti és kritikai havi folyóirat január 25-ikén jelenik meg először Sopronban, *Amon* Vilmos szerkesztésében. A KULTURA szerkesztősége azt a célt tűzte ki maga elé, hogy a külföldről behozott és valóban művészi tökéletességgel kiállított szépirodalmi lapok helyett egy ugyanolyan magyar lapot adjon a művelt magyar közönségnek. A KULTURA a politikát teljesen kizárva, az ultramodern irányt kerülve, az igazi magyar szépirodalmat és művészetet kívánja terjeszteni. Tárgyilagosan foglalkozik a színművészettel és az újabb irodalmi termékek bírálataival. Minden számban 4—5 művészi kivitelű melléklet ad a magyar művészek kiváló képei-
és szobrairól. A KULTURA szerkesztésében az ország legnevesebb írói és művészei vesznek részt s ez a folyóirat magas színvonalát már jó előre biztosítja. A KULTURA szerkesztősége: Sopron, Széchenyi-tér 15. sz.

— Értesítés. A helybeli iparos-továbbképző tanfolyamon január 16-ikától kezdődőleg a következő, hat hétig tartó tanfolyamok nyílnak meg: 1. Üzleti fogalmazás. Az ipari életben előforduló ügy- és okiratok, üzleti levelek. 2. Ipari könyvvezetés. Ezekre a tanfolyamokra, vagy e tanfolyamok egyikére, bármely iparág-beli önálló iparos vagy segéd jelentkezhetik jan. 16-ikáig hétköznapokon este 6—8 óra közt a »továbbképző tanfolyam» Csatorna- és Árok-utca sarkán levő helyiségekben. E tanfolyamok mellett a tanítás a többi, már megkezdett tanfolyamon tovább tart. Jelentkezni ezekre is lehet még.

— Mint értesülünk, a Hata-Ehrlich-féle 606-os preparátum — mely «Salvarsan» név alatt jön forgalomba — már Eperjesre is megérkezett, hol *Williger* Pál gyógyszerész tartja raktáron.

— Az ETVE kabaréja. Az Eperjesi Torna- és Vívó-Egyesület a farsang utolsó két napján, febr. 27. és 28-ikán, rendkívül érdekesnek ígérkező, gazdag és változatos műsorú kabarét rendez a városi színházban. A kabaré egyik száma Haasz Béla, lapunk munkatársának «A vén fiúk» című, ez alkalomra írt énekes bohózata lesz. A darabról előzetes kritikát nem írunk, bírálja meg maga a közönség, a mely legelső-sorban van hivatva arra. — A tornaegylet mintacsapata *Pethe Ferencz* művezető vezetésével buzogánygyakorlatokat mutat be, majd egyéb, szernélküli ügyesség- s erőmutatványokat. A vezetőség tervezi még, hogy az egylet p. hölgytagjai fűzértánczot lejtessenek. Ezeket kiegészíti még egynéhány tréfás, bohókás ének-szám. Ismerve közönségünket, a mely a testedzésnek nemzeti létünk szempontjából való kiváló horderejét felismerte, bizonyosak vagyunk benne, hogy az ország ezen legelső sportegyletét eme vállalkozásában is támogatni fogja; de bizonyosak vagyunk abban is, hogy az egylet ezen két estén igen kellemes, szórakoztató órákat fog szerezni közönségünknek. Részletes programmal későbbi lapszámunkban fogunk szolgálhatni.

— «Országos Magyar Nemesi Lexikon» A vármegyei levéltárnokok fenti címen több kötetre (10—12) terjedő hatalmas munkát adnak ki, a melynek anyagába az ország összes nemesi családait felveszik. A szerkesztőség főszékhelye Marosvásárhely, azonkívül Budapesten és Nagyváradon is vannak szerkesztőségi irodák. A levéltárnoki kar

ügyvezető-szerkesztőül *Palmy* József, ismert család-történeti írórt választotta meg. Az ügyvezető-elnök mellé a levéltárnoki kar a maga kebeléből négy szerkesztőt választott. Mindenegyese vármegye levéltárnoka külön feldolgozza a maga megyéjének adatait, úgy, hogy a közönség teljesen megbízható művet kap, a melyben egyúttal megleli a hivatkozást arra nézve, hogy honnan, mely levéltárból vétettek az adatok. — Sáros-vármegyéből megválasztott munkatárs: *Dvortsák Győző*, lapunk felelős-szerkesztője, a ki szívesen ad felvilágosítást ez ügyben a hozzá fordulónak.

— Az ügyvédség reformja. Mint-hogy a Székely-éle javaslatból pár hónap mulva törvény lesz, mindazok, a kik a törvény életbeléptéig doktorátust nem szereznek, csak két évvel később lehetnek önálló ügyvédek. A kik azt akarják, hogy az új törvény rájuk ne haszon és így két évet nyerjenek, forduljanak a dr. Dobó jogi szemináriumához (Koloszvárt, Bolyai-u. 3.) melynek segítségével hat hét alatt le lehetnek egy szigorlatot. Ez annál is inkább tanácsos, mert a beállott egyetemi rendszerváltozások következtében a szigorlatok anyaga aránytalanul megnagyobbodott. Az intézet kikölcsonzi tankönyveket helyettesítő, az összes szigorlati kérdéseket felölelő jegyzetét, melyekből otthon elkészült jelölteket rövid rekapituláló kurzus során készíti elő. A «Jogvizsgák letétele» cz., most megjelent könyvet díjmentesen megküldi.

— Öngyilkos főhadnagy. Kedden reggel 1/2 7 órakor *Prezlik* Gyula 67-ik gyalogezred-beli főhadnagy a Desseffy Arisztid-utca 23. számú házban levő lakásán szívenlőtte magát. Meghalt. Az öngyilkos több levelet hagyott hátra.

— Esküdtek lajstroma az 1911. február 6-ikán kezdődő esküdtstéki ülészekre. *Rendes* esküdtek: *Petkó* Gábor csizmadia, *Holénia* Béla bizt. ügynök, dr. *Hamborszky* Béla ügyvéd, *Kanarik* Illés takp. tisztv. *Bártfa*, *Bányász* János kisbírtokos *Nagy-sáros*, *Sarudy* Ede ruhafestő, *Klein* Jenő kereskedő, *Heller* Menyhért kereskedő, *Szakmáry* Rezső magánzó *Kende*, *Kurcz* Márk magánzó *Kisszeben*, *Ramaszetter* *Károly* háztulajdonos, *Amster* *Simon* főfőkereskedő, *Semsey* Ottó földbirtokos *Deméte*, *Stenhura* Ede órásmester *Kisszeben*, *Kolossy* József kályhás, *Diamant* *Fülöp* kereskedő, dr. *Prokopovits* Béla ügyvéd *Kisszeben*, *Paszternák* Manó szállító, *Herkely* Antal mé-száros, *Mauks* Kálmán magánhiv., *Frölich* József kovács *Kisszeben*, dr. *Propper* József ügyvéd, *Dobránszky* *György* földbirtokos, *Bein* *Simon* kereskedő, *Perzsely* *István* cipész, *Schmiedt* József földbirtokos *Német-sóvár*, *Jurik* *István* kőművesmester, *Sós* *Lajos* magán-mérnök *Bártfa*, *Elsasz* *Manó* magánmérnök, dr. *Sonnenschein* *Simon* ügyvéd. — *Helyettes* esküdtek: *Párkányi* *Gyula* főgimn. tanár, *Eger* *Samu* kereskedő, *Grósz* *Náthán* borkereskedő, dr. *Desseffy* *István* megyei jegyző, *Novotni* *György* csizmadia, *Fuchs* *Adolf* tégla-gyáros, *Halász* *Lipót* kir. mérnök, dr. *Flórián* *Károly* jogakad. tanár, *Hegymeghy* *Imre* megyei irodatiszt dr. *Balpataky* *Imre* kir. közjegyző.

— Téli tátrai kirándulás. Dr. *Szlávik* *Mátyás* főiskolai tanár a Turista- és Kárpát-Egyesület tagjaival január 22-ikén (vasárnap), a hajnali vonattal egynapos, rődlízással egybekötött téli tátrai kirándulást rendez *Tátralomnicra*. A részvétel díja oda-vissza vasúttért, a «Palota Szálló»-ban reggeliért és ebédért, *Poprádon* vacsoráért, egész nap rődlíért és a kötélpályán 4-szer való fölmenetelért személyenkint 13 korona, mely a jelentkezésnél előre lefizetendő. Jelentkezni lehet *Theisz* *Á.* üzletében, a központi irodában és a rendezőnél a Theol. Otthon épületében.

— A vármegyei árvaszék működése. Az alábbi statisztikai táblázat mutatja a vármegyei árvaszék 1910. évi működését, viszonyítva az 1908. és 1909. évekhez.

	1908-ban	1909-ben	1910-ben
Nyilvántartott kiskorú . . .	11,619	12,343 (+ 724)	12,980 (+ 637)
Gondnokolt . . .	498	534 (+ 36)	593 (+ 59)
Iktatott ügy . . .	18 932	19 308 (+ 376)	19 512 (+ 204)
Hátralékos . . .	1116	966 (— 150)	— (— 966)
Számadás-köteles törv. képv. . .	503	498 (— 5)	521 (+ 23)
Hátralékos számadó . . .	108	116 (+ 8)	87 (— 29)
Teljes ülés . . .	10	6 (— 4)	6
Rendes ülés . . .	136	131 (— 5)	130 (— 1)
Személyesen megjelent felek száma . . .	2569	2499 (— 70)	2295 (— 204)
Felvett emlíny . . .	336	302 (— 34)	303 (+ 1)
Közigazgatási bizottsági ügydarab:			
Kiosztás . . .	106	88 (— 18)	112 (+ 24)
Ülésben elint. . .	34	26 (— 8)	35 (+ 9)
Ülésen kívüli . . .	72	62 (— 10)	77 (+ 15)

— Telefonösszeköttetés Eperjes és Wien között. Január 13-ikán volt az első próba-telefonbeszélgetés Eperjes és Wien között. A próba teljes sikerrel járt.

— Eperjes népmozgalmából. *Andor* *Sándor*, eperjesi áll. anyakönyvvezető szíves-ségből közöljük az alábbi, Eperjes város 1910. évi népmozgalmát érdekesen feltüntető adatokat: Mult esztendőben 120 házasságkötés történt városunkban, az 1909. évihez viszonyítva néggyel kevesebb. Vallás tekintetében a vőlegények közül: róm. kath. 76, izr. 22, gör. kath. 10, ág. ev. 10 és ref. 2. Vegyesházasság 9 esetben történt, ebből 6 reverzáliással; és pedig róm. kath. javára 4, ref. javára 1 és ág. ev. javára 1. Egy esetben volt a vőlegény izr. vallású és a menyasszony ref. Legidősebb vőlegény 77-éves, a legfiatalabb menyasszony 15-éves és 1-hónapos volt. Külföldi vőlegény volt 15, ezekből egy siketnéma. A házassági anyakönyv aláírását 13 esetben tagadták meg a házasulandók. Írni nem tudott 18 vőlegény (ezek közül 2 izr.) és 32 menyasszony. Özv. vőlegény 24, özv. menyasszony 10 volt. Törvényesen elvált menyasszony 1. Pap 3 esetben, tanító ugyancsak 3 esetben szerepelt mint vőlegény. — A születési anyakönyvi adatok sem kevésbé érdekesek, különösen ha összevetjük őket a mult év adataival: 1909-ben 475-en születtek, míg 1910-ben 479-en. Ebből élve 469, és pedig 226 fiú- és 243 leánygyermek. A halvaszületettek közül 3 fiú és 7 leány. Legtöbb született aug. hónapban: 48, legkevesebb novemberben: 29. Vallás tekintetében a születettek közül 316 róm. kath. — 161 fiú és 155 leány —, izr. 83 — 36 fiú és 47 leány —, gör. kath. 32 — 16 fiú és 16 leány (paritás) —, ref. 5 — 1 fiú és 4 leány —, gör. kel. 1 fiú. Törvénytelen ágyból született 76, és pedig 38 fiú és 38 leány. Ebből meghalt 9. Iker születés 5 esetben volt, és pedig 2 esetben fiúk, 2 esetben leányok, 1 esetben fiú és leány. Legidősebb apa 73-éves, legfiatalabb anya 15-éves. — A halálozási anyakönyv a mult évihez viszonyítva öröndetesebb képet mutat. 1909. évben meghalt 348, 1910-ben 305 (1907-ben 365), ebből a vidékről kórházba behozott betegekre 31 esik, úgy, hogy Eperjesre tulajdonképpen csak 274 haláleset esik. Vallás szerint meghalt 220 róm. kath., 38 gör. kath., 25 ág. ev., 19 izr., 2 ref., 1 gör. kel.; nem-szerint: 145 férfi, 160 nő. Legtöbbben meghaltak áprilisban: 32, legkevesebben júniusban: 14. Kor szerint: 90 éven felül 1, 80 éven felül 16, 70 éven felül 36, 60 éven felül 38, 50 éven felül 38, 40 éven felül 26, 30 éven felül 17, 20 éven felül 21, 10 éven felül 18, 2 éven felül 15. Baleset következtében meghalt 12, tüdővészben 30, öngyilkos volt: 5.

— Borzalmas szerencsétlenség. *Bentkó* *József* tízéves iskolás fiú egy pajtásával a bártfai sörfőzde melletti tavon játszott, melyet vékony jégréteg borított. Mikor a tó közepén voltak, *Bentkó* alatt betört a jég, a fiú beleest a vízbe s csak egyik karjával tartva a jeget, maradt fenn. A másik fiú anynyira megijedt, hogy hazafutott és elbújt. Csak három óra mulva vették észre az arramenő erdőmunkások a vízben levő fiút, ki akkor már halott volt.

Kathreiner-féle Kneipp — maláta kávé

csak egyféle létezik, ellenben utánzata tömördek. Miért is óvatosság! Csak eredeti csomagot kérjünk és fogadjunk el e névvel: Kathreiner

— **A kassai kamara az idegenforgalomért.** A kassai kereskedelmi és iparkamara akciót indított, a melynek célja az idegenforgalom fejlesztését állandóan és rendszeresen szolgáló szervezet létrehozása, az illetékes tényezők, a társadalom és a legközelebről érdekeltek bevonásával. A kamarai kerülethez tartozó Tátravidék igen kedvező alkalmat biztosít a kamarának az akció bevezetésére, és oly praktikus eredményekkel való igazolására, a melyek az egész országra való kiterjesztésnek alapjává válhatnak. A kamara azonban — a mint azt az e tárgyban kibocsátott körlevél helyesen kiemeli — nem részesíti szem elől a feladat nehézségeit és éppen erre való tekintettel a teendőket és az akció részleteinek megbeszélése végett egy Kassán tartandó nagy értekezletet óhajt egybehívni.

— **Tartós gyógyszer.** Fájdalmas csúznál, a derék, testrészek és forgó köszvényes bántalmainál a *Moll-féle borsesszel* való bedörzsölés sikerrel használtatik. Egy üveg ára 1 kor. Szétküldés naponta utánvétellel *Moll A.* gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító által, Bécs, I., Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban, anyagkereskedésekben határozottan *Moll-féle* készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

— **Az eperjesi kath. népkönyha** javára eddig a következő adományok folytak be: Petricskó Jenőné ívén 176 kor. 40 fill., Keczer Imréné ívén 106 kor., öz. Semsey Gézáné ívén 22 kor., Kocsán Kornélné ívén 29 kor. 70 fill., öz. Dobay Edéné ívén 331 kor., öz. Csepcsányiné ívén 104 kor., Pieringer Ferencné adománya 25 kor., öz. Kadlec Józsefné adománya 100 kor., öz. Gallotsik Vilmosné adománya 100 kor.; összesen 994 kor. 10 fill. Ehhez járul Márton István helybeli asztalos felszerelési adománya. Addig, míg a cél elérésére a szükséges összeg befolyik, a fent kimutatott tőke gyümölcsözés végett a helyi takarékpénztárban van elhelyezve.

— **A ferenczvágási szerencsétlenség** harmadik áldozata, Hopkó Szémán, a szörnyethalt Hopkó Bálint atyja, ki fiának ebédet hozott éppen a robbanás percében s a kit súlyos sérüléseivel a helybeli városi kórházba szállították, behalt sebeibe.

— **Vissza a természethez!** Mindig erősebben hangzik ez a szózat, mennél inkább érezhetőbbek az elpuhultság és az idegesség veszedelmei. Az elpuhultság ellenében az izomerősítő játékokat és ésszerű sportokat alkalmazzák. Ha már most ezzel kapcsolatban az idegizgató élvezeti cikkek is elkerülhetnek, a test új feszítő-erőt nyer, a sápadt arcok ismét kipirulnak s a szemek életörömmel tekintenek a világba. Hogy ehhez a Kathreiner Kneipp-malátakávé mennyire hozzásegíti az embert, általánosan ismert dolog. Megbecsülhetetlen értékkel bír felnőttekre és gyermekekre nézve az, ha a megszokott kávéit teljes ízével és aromájával élvezhetik, anélkül, hogy szívüket és idegeiket gyöngítene. Igen fontos tehát az is, hogy az értéktelen utánzatoktól óvakodjunk. A *valódi és igazi csak* csomagokban kapható, Kneipp képevel és «Kathreiner» fölírással.

— **Megszokott az ütlegek elől.** Szerdán történt, hogy *Garbar* Jánosné napszámosnő kissé nagyon is érezte családfelelősi hatalmát János nevű 12-éves fiával szemben, a ki valami csínytet követett el. A fiú eleinte egykedvűen tartotta a házi ütlegekhez szokott büns hátát, de a mikor azok szünni nem akartak, a záporoként érő ütlegek elől futással próbált menekülni. Gyorsabb lábával sikerült is anyja elől megszöknie, a ki a kapuig kergette. Azóta két nap múlt el s a fiú csak nem jelentkezik. Most sirva keresi az anyja. Az eltűnt fiú kerek, kissé sápadt arcú. Haja fekete, hosszú. Kopott, sárga, lyukas könyökű, térden felül érő kabát volt rajta. Fekete harisnyát, fekete fűzőcipőt és zöldszínű, felkapcsolható fülvédővel ellátott, feketebélésű sapkát viselt.

— **Orvosi felfedezések** korszakát éljük. A sebészek ma már műtéteikkel oly betegségeket is gyógyítanak, melyek annakelőtte sok ezer ember életét pusztították el. A vérbaj elleni küzdelem is igen nagy eredményeket mutat fel, és éppen így halad a tudomány az epilepsia (nehézkór) ellen vívott harcában is. E téren az újabb kutatások sorában első helyen dr. Szabó Sándor speciálista orvos gyógyeljárása említendő, ki tudományos kutatásai alapján egy oly gyógy mód birtokában van, melynek révén a legmakacsabb epilepsziát is sikerrel gyógyítja és ezért mindenkinek, a ki epilepsziában szenved, ajánlható, forduljon bizalommal nevezett orvos intézetéhez, Budapest, Nagykoron utcza 18., hol szívesen nyújtanak — levél útján is — felvilágosítást.

— **Bor-ellenőrzés.** A m. kir. földművelésügyi miniszter a borhamisításnak és hamisított bor forgalomba hozatalának tiltalmazásáról szóló 1908. évi XLVII. t.-cz. 63. § a alapján az idézett törvény rendelkezései alá eső italok ellenőrzésével Sárosvármegye területére *Klaisz Gyula* m. kir. szől. és borászati kerületi felügyelő, miskolci lakost bízta meg. Nevezett felügyelő ebbeli működését megkezdte s a pinczevizsgálatok, illetve bor-ellenőrzés alkalmával meggyőződést szerez arról is, hogy a törvényben előírt bor-nyilván tartás pontosan van-e vezetve, továbbá a borkezelésnél megengedett és tiltott eljárásokra vonatkozó «Hirdetmény» ki van-e függesztve.

— **Lóhús-fogyasztás Eperjesen.** Most, hogy divat lett Eperjesen a libalopás, a rendőrség sorra vette azokat, a kiktől föltehető, hogy a lopástól nem idegenkednek. A rendőrség emberei a napokban a Tarczagát mellett is jártak. Két földbeásott kunyhót találtak a homokbánya mellett. Odatartottak. Sivák és Dimják cigányok lakása a kunyhó. A cigányok állítólag homokot ásnak. A midőn távozóban voltak a rendőrök, szemök egy hóból emelt gúlán akadt meg. A hó alatt üst s benne mintegy 60 kg. lóhús volt. Nem volt nehéz a hús eredetét megállapítani. Decz. 2-ikán, Eperjesen, megdöglött Istoncsin Hajász János bátyoki gazda lova. Alig, hogy a dögtéren elásták, megjelent a két család s a karbolla leöntött hullát kiásták. Nagy volt az öröm s egy teljes hónapig pecsenye szerepelt a rajkók étlapján. A megmaradt húst újból elásták. Reméljük, hogy a cigányok nemsokára újból exhumálják.

EGÉSZSÉGÜGY.

Alább közöljük Eperjes sz. kir. város főorvosának a város közegészségi viszonyairól szóló december havi jelentését.

A közegészségi állapot általában jó. Leggyakrabban a légzőszervek bántalmi fordúnak elő. Járványos betegségeket nem észleltettek. Trachoma két esete fordult elő. Gépokoza sérülés egy esetben fordult elő. Orvosi rendőri boncolás egy esetben végeztetett. A köztisztasági állapotok kielégítőek. Közhelyiségek vizsgálata 21 esetben teljesített. És pedig: piac 11, korcsma 4, vendéglő 2, mészárszék 4 esetben. Ezen vizsgálatoknál azonban közegészségellenes dolgok avagy figyelemreméltó hiányok nem észleltettek.

Élelmiszerek és italok, valamint az egészségre veszélyessé válható egyéb tárgyak vizsgálata összesen 11 esetben történt. Ezen vizsgálatok alkalmával 30 liter tej koboztatott el.

TANÜGY.

— **Személyi pótlék.** A vall.- és közokt. miniszter *Midlík György* komlóspataki gör. kath. elemi isk. tanítónak, a tanügy terén szerzett kiváló érdemei jutalmazásaképpen évi 200 kor., fizetés természetével bíró személyi pótlékot engedélyezett.

— **Kinevezés.** A vall.- és közokt. miniszter *Margitai Alajos* okl. tanítót a boroszlói és *Huszovszky Irén* okl. tanítónőt a pécsújfalvi áll. el. iskolához rendes tanítónak, illetve tanítónővé kinevezte.

— **Áthelyezés.** A vall.- és közokt. miniszter *Gyarmati János* sárosbogyáni áll. el. isk. tanítót hasonló minőségben a sömegi (Zalavárm.) áll. el. iskolához áthelyezte.

KÖZGAZDASÁG, IPAR.

A Sárosvármegyei Takarékpénztár R.-t. igazgatóságának jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

Az elmúlt üzleti év intézetünk életében az általános és folytonos emelkedést és erősödést tükrözi vissza. A politikai életben beállott fordulat, mely az eddig uralkodott bizonytalanság és nyugtalanság helyett nyugodt és hosszabb időre való rendezett állapotok elkövetkezését engedte remélni, a gazdasági élet élénkülését idézte elő minden téren.

Ezen általánosan kedvező viszonyok hatásán kívül üzleti tevékenységünk ezen második időszakában elért, a legvérmesebb reményeket is felülmúló eredményt meggyőződésünk szerint elsősorban is annak köszönhetjük, hogy szigorúan kitarítottunk azon elvek mellett, melyek megvalósítását már múlt évi jelentésünkben

elsősorú feladatunknak deklaráltuk. A pénzügyi ügykezelés legfontosabb célja az intézet bonitását, mobilitását és rentabilitását elérni. Hogy mennyiben sikerült ezen hármas célt megközelíteni, arról mérlegünk s alant következő forgalmi adataink számai nyújtanak tájékoztatást és felvilágosítást. Körültekintő, óvatos üzleti eljárással igyekeztünk kihelyezéseink biztonságát garantálni s megnyugvással utalhatunk arra, hogy a mérlegben feltüntetett kötelezettségeinkkel mindenkor könnyen realizálható aktív vagyonszerek állanak szemben. Reméljük, hogy ezen irányelvek szerinti munkássággal megvetjük intézetünk jövőjének szilárd alapját s megyénk, valamint városunk közgazdasági életének javára fogunk eredményesen működni.

Múlt évi üzleti tevékenységünk részleteire áttérve, elsősorban is örömmel regisztráljuk a nagyközönség intézetünk irányában megnyilvánult, fokozódott nagybecsű bizalmának jelét, mely *betétállományunk* nagy emelkedésében jut kifejezésre. Legszébb feladatunknak fogjuk ismerni ezen bizalmat ápolni és megőrizni.

Nagyarányú emelkedést mutat a *váltólesszámítás* üzlet is, melynek fejlesztésére különös gondot fordítunk.

A *jelzálogüzletet*, az intézet tőkének már hangoztatott mozgóképességére való tekintettel, nem fejlesztettük oly mérvben, mint a hogyan azt ezen üzlet jövedelmezősége szinte parancsolólag megköveteli. Nem mulaszthatjuk el e helyütt is annak megemlítését, hogy az igazgatóság, részben ezen üzletág intenzívebb kultiválhatása, másrészt az irányunkban folyton fokozódó mérvben támasztott igények kielégíthetése és üzletkörünk biztos alapokon való kiszélesítése érdekében, már a közel jövőben kénytelen lesz a részvényesek elé az alaptőke tetemes felemelése iránti javaslattal előállani.

Szép sikerrel vettük fel üzletünk körébe a *törlesszemes kölcsönök* nyújtását s a közégi kölcsönök szerzését és közvetítését. Hivalkodás nélkül utalhatunk arra, hogy a városi nagykölcson felvétele alkalmával a Magyar Jelzálog Hitelbanknál folytatott személyes tárgyalásaink alapján elért előnyösebb feltételek által, melyek végeredményben a városnak tetemes megtakarítást jelentenek, a közügynek is szolgálatot tettünk.

Megjegyezzük, hogy az említett kölcsönügylek javarésze még elintézés alatt állván, csak a jövő évi mérlegünkben juthat elszámolásra.

Ezen főbb üzletágakon kívül még intenzív tevékenységet fejtettünk ki, — a legmérsékeltebb díjtételek alkalmazásával a *bárhonnan jövő megbízásoknak* a legnagyobb előzékenységgel való lebonyolításával —, mint például: szelvények és kisorsolt értékek beváltása, új szelvények beszerzése, értékpapírok vétele és eladása, idegen pénzek beváltása, amerikai és egyéb árutalások eszközlése, értékpapírok sorsolási ellenőrzése, árfolyamvesztés elleni biztosítása, letétkezelés stb. által.

Intézetünk belételeire vonatkozólag jelentjük, hogy *György Lajos* igazgatósági alelnök és *Bohrandt Lajos* igazgatósági tag, a kik intézetünk alapításában tevékeny részt vettek, — alapszabályaink értelmében összeféhetetlenséget előidéző tisztségek vállalása miatt — múlt évi február hóban igazgatósági tagságaikról lemondottak.

Mínthogy az igazgatóság tagjainak száma, a lemondások figyelembevételénél még kilencz, alapszabályaink pedig a megüresedett tagságok betöltését kötelezőleg mindaddig nem írják elő, a míg az igazgatóság tagjainak száma hétnél kevesebbre nem apad, indítványozzuk, hogy a megüresedett tagsági helyek ezúttal választás útján be ne töltsenek.

Ezzel kapcsolatban az alapszabályok 28-ik §-ának célszerűségi okokból leendő módosítása vált szükségessé. Ennek folytán indítványozzuk, hogy a vonatkozó szakasz következő szövege:

«Az igazgatóság saját kebeléből évenként választja elnökét és két alelnökét» — a következő szöveggel helyettesítsék:

«Az igazgatóság saját kebeléből évenként választja elnökségét» — . . .

Intézetünk vezetésével megbízott *Mussoni Antal* ügyvezetőnk — intézetünk érdekeinek sikeres előmozdítása körül szerzett érdemei elismerésül — az év folyamán felruháztuk az ügyvezető-igazgatói címmel.

Ezek után közöljük a fokozatos fejlődést leghívebben feltüntető adatokat, megjegyezvén, hogy az elért eredmény bírálásánál figyelembe veendő azon körülmény, hogy alaptőkénk csak márczius végén folyt be teljesen, — egyéb tőkénk is csak fokozatosan — tehát nem az év elejétől állottak rendelkezésünkre. Az év utolsó negyedében a pénzpiacra beállt feszültség pedig szintén kedvezőtlen befolyást gyakorolt.

Betétünk álladéka: 1909. decz. 31-ikén: 652,938 kor. 25 fill. 1910. jún. 30-ikén: 914,144 kor. 35 fill. 1910. decz. 31-ikén: 1.149,131 kor. 13 fill. Ezévi gyarapodás: 496,192 kor. 88 fill.

A pénzügyi intézet bonitását, hogy mennyiben, arról mérle-
nk számai nyúj-
ltekintő, óvatos
nk biztonságát
k arra, hogy a
kel mindenkor
állanak szem-
zerinti munkás-
szilárd alapját
dasági életének
mi.
zleteire áttérve,
nagyközönség
közödtött nagy-
mányunk nagy
feladatunknak
megőrizni.
tőlesszámítási
ndot fordítunk,
k már hangoz-
l, nem fejleszt-
t ezen üzlet
egköveteli. Nem
emlétsét, hogy
enzivebb kultú-
nyton fokozódó
etése és üzlet-
ese érdekében,
észvényesek elé
slattal előállni.
rébe a törless-
ölcsönök szer-
kül utalhatunk
ele alkalmával
tott személyes
feltételek által,
emes megtaka-
látatot tettünk.
sönügyek java-
jövő évi mér-
intenzív tevé-
tebb díjtételek
bíztatásoknak a
yolításával —
értékek beval-
birok vétele és
ikái és egyéb
solási ellenőr-
a, letétkezelés
elentjük, hogy
óhramát Lajos
ításában tevé-
lmében össze-
lása miatt —
agságaikról le-
száma, a le-
kilencz, alap-
gok betöltését
míg az igaz-
re nem apad,
agsági helyek
28-ik §-ának
a vált szükség-
y a vonatkozó
ként választja
ező szöveggel
ként választja
ussoni Antal
sikerés elő-
ésétül — az év
atói címmel.
st leghívebben
az elért ered-
n körülmény,
yt be teljesen,
— tehát nem
Az év utolsó
ég pedig szin-
kén: 652,938
4 kor. 35 fill.
Ezévi gyara-

Váltótárcsánk álladéka: 1909. decz. 31-ikén: 800,435 kor. 69 fill. 1910. jún. 30-ikán: 1.037,915 kor. 22 fill. 1910. decz. 31-ikén: 1.246,446 kor. 47 fill. Ezévi gyara-
podás: 446,010 kor. 78 fill.

Felsőlogkölcsonneink álladéka: 1909. decz. 31-ikén: 112,837 kor. — fill. 1910. jún. 30-ikán: 146,759 kor. — fill. 1910. decz. 31-ikén: 195,488 kor. 50 fill. Ezévi gyara-
podás: 82,651 kor. 50 fill.

Folyószámlákon követelünk: 1909. decz. 31-ikén: 112,088 kor. 24 fill. 1910. jún. 30-ikán: 265,088 kor. 64 fill. 1910. decz. 31-ikén: 397,174 kor. 09 fill. Ezévi gyara-
podás: 285,085 kor. 85 fill.

Értékpapírjaink álladéka: 1909. decz. 31-ikén: 16,181 kor. — fill. 1910. jún. 30-ikán: 44,185 kor. 05 fill. 1910. decz. 31-ikén: 57,258 kor. 95 fill. Ezévi gyara-
podás: 41,077 kor. 95 fill.

Visszeszámitolásunk álladéka: 1909. decz. 31-ikén: 203,828 kor. 88 fill. 1910. jún. 30-ikán: 189,630 kor. 52 fill. 1910. decz. 31-ikén: 349,678 kor. 06 fill.

Kezelésünk alatt levő összes vagyon:

1909. év végén 1.279,097 kor. 90 fill.
1910. » » 2.004,823 » 19 »

Pénztárunk forgalma:

1909. évben 6.583,279 kor. 38 fill.
1910. » » 20.360,742 » 07 »

A nyereségként mutatkozó 34,934 kor. 41 fillér felosztására vonatkozólag indítványozzuk, hogy abból fordítottassék:

- 5%-os osztalékra a 2-ik sz. szelvény beváltására K. 20,000—
- 5% mint rendes dotáció az általános tartalékalap javára » 1,746-72
- 3% mint rendes dotáció a különleges tartalékalap javára » 1,048 02
- 8% az igazgatóság a lapszabályszerű részlételekére » 2,794-72
- 2% a felügyelő-bizottság tiszteletdíjára » 698-68
- 1% az ügyvezető-igazgató külön jutalékára » 349-34
- 2% a társaság hivatalnokai és szolgálta jutalmazására » 698-68
- a tisztviselők rendkívüli jutalmazására » 1,231 98
- jótekingony adományokra, az igazg. javaslata szerint » 200—
- az ezek után fenmaradó 6166 kor. 27 fill. összegből csatoltassék:
az általános tartalékalaphoz, mint rendkívüli dotáció, annak 15,500 K. összegre leendő kiegészítésére » 6,054-37
- a különl. tartalékalap javára mint rendkívüli dotáció könyveltessék » 111-90

Méltóztassanak ezen javaslatunkat elfogadni és elrendelni, hogy részvényeink 2-ik számú szelvényei a közgyűlést követő naptól kezdve intézetünk pénztáránál, valamint a Magyar Pénzügyintézetek Központi Hitelbankjánál Budapesten és a Hazai Bank r.-t-nál Budapesten, darabonként 20 koronájával beváltassanak.

Intézetünket részvényeseinknek és a közönségnek jóindulatába ajánljuk és kérjük a közgyűlést, hogy jelentésünket és a zárszámadásokat jóváhagyólag tudomásul venni, a nyereség felosztására vonatkozó indítványunkat elfogadni s nekünk, valamint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadni kegyeskedjék. Eperjes, 1911. január hó 12-ikén.

Az igazgatóság.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. L., Eperjes. Köszönettel. De csak a jövő számban használhatjuk fel. Akkorra talán még aktuálisabb lesz.

D. D., Fákörte. Sorait nem értjük. Alkalmadtán kérjük szíves látogatását.

Efrém látomása.*

Erdős Kárpátoknak hús ölében
Némán lapul meg egy ódon zárda,
Szébb időket látott hajdan régen,
Boldog nép járt ékes templomába,
De most, ha úgy csendes alkonyaton
Beszűrődik a napnak sugára,
Résztevőn síklik le a falakon
S lenn megáll — mintha valakit várna.
Vajjon kit vár? — Hisz a falu népe,
Mely egykor buzgón járt a szent helyre,
Meváltozott hejh! rossz útra tévedt,
Mintha átokkal volna megverve,
Ki jönne hát ez elhagyott helyre?...

*Most, hogy a napilapok Verhovina népével, a ruthénekel újból annyit foglalkoznak, időszerűnek tartjuk közzétenni Petrássevich Pál, lapunk munkatársának e gyönyörű költeményét, melyben szébb jövőbe vetett hittel reméli népe — mert ő maga is ruthén nép szülötte — sorsának jobbrafordulását.

S mégis... im sikolt a templom zára
Sikoltását ismétlik a falak,
S belép, kezét kulcsolva imára,
Egy ősz, fájdalomtól megtört alak.
Letérdel az oltár lépcsőjére
És a mint felveti sápadt arczat,
Az alkonyuló napnak a fénye
Feje köré szövi a glóriát.
Nehéz sóhaj tör elő kebléből,
Ezt kíséri fojtott zokogása;
Kezébe rejtí arczat, — nem néz föl,
Hogy fájdalmát még a nap se lássa.
S a mint arczára hullnak könnyei,
Rájok mosolyg a nap szivárványa,
Efrém barátot a nap ösmeri
S ha senki más itt lenn — ő megszánja.
Fölviszi keservét, föl az égbe,
Elmondja, mennyit szenved ez ember
Szép honáért és népeért égve,
Csak ő s az ég tudja hány ezredszer.
A nap búcsucsókat hint Efrémre,
A homály egyre nő a szentélyben
Régi időknék kedves emléke
Oson a barát fáradt lelkébe,
S melyet már nem hallott oly régóta
— Gyötrött szíve éled varázsától —
Fülébe cseng a Rákóczi-nóta.
Óh, ösmeri ő e csodás dalt jól!
Hangjára a barát lelke ifjúl
S a búcsuzó sugárral messze száll,
Elszáll szép hazája határin túl,
Hol Rákóczi elhagyott sírjánál
Márvány-tenger habjai susognak.
Fohászos zúgásuk oly jól illik
Szívéhez, a melyből ki nem fogynak
A gyötrelmek egészen a sírig.
Az ódon templomnak ablakán át
Lágyan suhan be az esti szellő,
Szárnyára veszi Efrém fohását,
A mely gyötrött keble mélyéből jó:
Nyugtasd meg, kegyes Isten, Rákóczi lelkét
Szegyenítsd meg dicsőnk kaján elleneit,
A kik hűségés népét úgy tönkretették,
E földön stíjtsd őket, itt verd le e fajt itt!
És a szentélyfalak felelgetik legott:
«Nem itt, de ott fenn — ott.»
S szól a barát, hangja fájdalomtól reszket
Mint csendes tó fodra, a melyet szél lenget:
«Ott fenn? S lesz-e népemnek feltámadása
Vár-e arra ott fenn mennyi jutalom,
A ki itt lenn önfeledten sírját ássa?»
És felel ismét egy hang a szentélyfalon:
«Istennél van a hatalom,
S népének feltámadása.»
Nálad a hatalom Uram s néped sorsa,
De vajjon mily átok ül Rákóczi népén,
A mely harci zászlaját oly fennen hordta,
Mindentudó Isten, megértem-e még én,
Mért van az, hogy a Kárpátok szegény népe,
Melynek egykor olyan büszkén villant kardja,
A pusztulás szörnyű lejtőjére lépett,
Lelkét-testét lelketlen faj fogvatartja?
— Pedig e nép, melyet idegenek marnak
Most is, most is hű testvére a magyarnak!
Lebbentsd fel óh Uram végzésid fátyolát,
Hogy hirdessem népemnek szent akaratot,
Ne vedd, ne vedd óh magadhoz öreg szolgád,
Míg a jövőnek képét meg nem mutatod!

Az Úr meghallgatta Efrém esdeklését:
Vakító fény támad s aranyfellegekben
Glóriázva látja Rákóczit s hű népét.
Egy pillanat — és a jelenség ellebbent.
És most az egeknek fényes mezőségén
Krisztus jelenik meg hófehér fellegben,
Efrémhez szól, olyan jószágosan nézi:
«Fiam, néped sorsa — ezt hirdessed fennen —
Szolgáim kezében; nekik adtam a tant
Ez boldogítja májdan e népet itt lenn,
És ha égbe néz majd s nem csúszik itt alatt,
Akkor e népnek, mely most sírját ássa
Lesz még egy szép, lesz örök feltámadása!»

A szent látomás Efrém lelkébe
Káprázatos, ihlető sugárt hint
S ő megy arra, merre ez világft,
Hol gyilkos kór alatt sorvad népe.
A barát égi lánggal hirdeti
Szívének szent kincsét, látomását —
És hogy sokan érezzék varázsát,
A falvaknak bátran indul neki.

Efrém már rég nyugszik Kárpát hantja alatt,
De reménye, mely sokak lelkébe olvadt

S a mely úgy örkdöött
Szegény népe sorsán,
Ott jár hantja fölött
Játszi szellő szárnyán.
Érintésére minden szem könybe lábad
Érzi benne, óh kegyes Ég, nyájas szavad.
E szellőnek oly biztató
Oly édes susogása van,
Hirdeti a népnek, bízson
Efrém szent látomásában.

Petrássevich Pál.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

A következő sorokat vettük:

Levél. Eperjes, 1911. jan. 9.

Tegnap a vásártéren végignéztem egy temetési menetet, mely megrendítette lelkemet. Megbotránkozás és a legmagasabb fokú részvétteljes számalom töltött el, a mikor láttam, hogy az ember legmagasabb fájdalma szabad folyásának mint vet gátat egy piszkos, félméternyire sáros, hepe-hupás út, a melyen a fájdalomtól agyongyötört gyászolókat keresztülvezeték. Tessék csak elképzelni, ilyen úton haladni egy félajút nőt, a ki se lát, se hall, kinek a szemei folyton csak azt a fekete koporsót nézik és keresik! Mint bukik pocsettából pocsettába, mennyire zavarva van nemes fájdalomban a folytonos útkeresgéssel. Pedig milyen drága út ez! Milyen könnyítés azon a végtelen fájdalomon, mely ilyenkor uralja az embert — az a pár lépés a koporsó után — midőn itt a földön utoljára megyünk «drágánk»-kal együtt. Legalább ez a kis út legyen csendes és sima.

És minő gyöngédtelenség, minő részvétlenség kell ahhoz, a már oly sok jó úttal rendelkező városunk részéről, hogy azoknak a szegény gyászolóknak éppen a legvisszatasztóbb formájában mutatják be az anyaföldet, melynek szeretteik porhüvelyét viszik.

Ezen kínosan vergődő menetek mellett még igen sok érdekel van hátráltatva a vásártér rossz és a használhatatlanság sáros útja által.

Más városnak van rendes, nagy, nyári sétálóhelye, a város lakossága számára megfelelő nagyságú. Eperjesnek egyetlen, sétára alkalma sutczája van: a Sétány, a vásártértől kiindulva, körűt a kath. gimnázium, a g. kath. papnövelde mellett a postapalotáig; ez is a Lőcsei, Szebeni- és Bártfai-utak lakosainak hozzáférhetetlen éppen a vásártér sara és pocsettája miatt.

A vásártér használhatatlan állapotban levő útja lehetetlenné teszi a közvetlen összeköttetést a lőcsei-szebeni-, bártfai-úti gyalogjáróknak a Táborral, a kath. gimnázium ez utakon lakó tanulóinak az iskolájukkal!

A népnek mulatni is kell. Eperjesen nincs erre hely, nincsen népligetünk. Hivatva van ugyan ezt pótolni a vásártér, ott ütik sátraikat a czirkuszosok, a hajóhinta, a körhinta, a mozi, de hogy ezeket hogy lehet megközelíteni a vásártéri sártengertől, azt látni, tapasztalni kell, elkeseregni lehetetlen! Már pedig, ha a nép szava: Isten szava, hát érdemes volna azért a népet is (v. ö. a fútczai park eszméjével) tenni valamit!

Azt pedig el kell ismernünk, hogy a vásártéri-, a Lőcsei-, Szebeni- és a Bártfai-utak lakosainak érdeke — számuk nagyságánál fogva mindenesetre nyom annyit a latban, hogy egy út építésének a költségeivel járó áldozat — a tisztviselés mértékben megállapított közeleti, meg városi pótadónk mellett — nem vehető pusztán meg nem valószínű óhajnak! És miből áll az az áldozat?

A «Városszépítő Egylet» intencziójának is teljesen megfelelhetne az a terv, hogy a gimnázium melletti «Sétány»-t a megfelelő szélességben meghagyandó gyalogjáró mellett kivezetnék a Fútczáig. A szimmetria kedvéért az egész Vásártér körül lehetne venni olyan két fasor által övezett gyalogjáróval, minthogy úgysem állatvásártér, hanem csak kirakodó-vásártér, a jövőben pedig piac-tér lesz, tehát a gyalogjáróra szükség lesz. Kecskeméten, Félegyházán, Czegléden, Rimaszombaton és több más városban láttam, hogy a piac-teret ilyen fasorok-övezte járdák szegélyezik, és ha a piac-tér tisztán van tartva és jó öreg, árnyékot adók már a fái, azt sétahelyeknek is használják — különösen Kecskeméten, Rimaszombaton.

Mindenesetre rendbe és teljesen jókarba hozandó a Vásártér jobboldali járdája, mely a Sétányt a Fútczával összeköti. A Kossuth Lajos-utcát a temetővel összekötő Kovács-utca és a Stefánia-útnak a Kovács-utczával érintkező és elhanyagolt állapotban levő része! Ez még nem jár nagy költséggel!

A város jelentékeny és számbaveendő részének érdeke jogosan elvárja, hogy a jelenleg folyamatban levő útépítés munkája nem fog mindaddig befejezettnek tekinteni, míg e kiáltó hézagok is pótolva nem lesznek.

X.

Borsodi Szénbányák Részvénytársasága

Budapest, V., Erzsébet-tér 19.

Ajánlja szobafűtési célokra kiválóan alkalmas királdi, sajószentpéteri, sajókazai, sajókazinczi és disznóhorváti

darabos szenét.

Helyi elárúsítók kerestetnek.

Ein Wink für unsere Frauen!

Wollen Sie mit geringem Kostenaufwand wirklich geldmachend und vornehm gekleidet sein?

Wollen Sie Ihre Colletten nach den tadellos stehenden Wiener Schnitt, die einzeln genau für Ihr persönliches Maß angefertigt werden, zu Hause selbst herstellen, so

abonnieren Sie die „WIENER MODE“, die auch als Hausfrauenzeitung eine erste Stelle errungen hat und durch Ihre leicht nachzuarbeitenden Vorlagen für Bands beiten ein Lieblingsblatt der Frauenwelt geworden ist.

Ein Probeheft erhalten Sie auf Wunsch vom Verlage kostenfrei zugeandt.
Ebennebens zum Preise von Mk. 2.80 = K 3.30 das Quartal übernimmt jede Buchhandlung.

Verlag der „Wiener Mode“, Wien VI.

Legkiválóbb minőségű, géppel gyártott, tehát egyenletes
építőteglát és kirakólapot,
valamint vihar- és fagyellentálló **hornyolt tető-**

és díszes kivitelű

:: szegély-cserepet ::

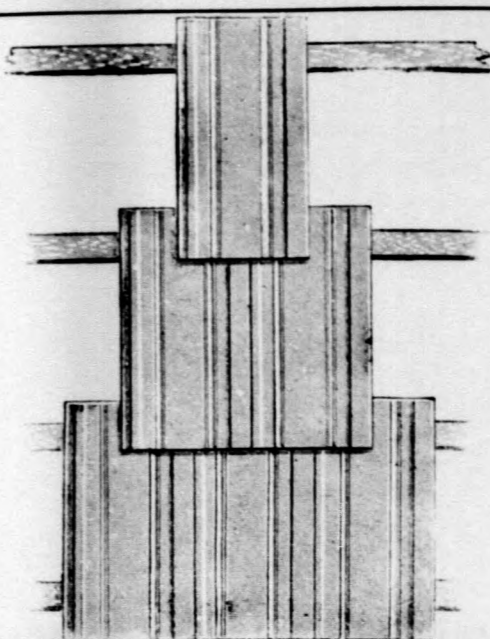
jutányos árban szállít a

Putnoki Építőanyagipar Részvénytársaság

putnoki gyárából a

Központi Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság Árúosztálya

Budapest, V., Váci-körút 26.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálgasodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillai,

az etvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR“ GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított

Eperjesen kapható: Korn Vilmos, Kovaliczky Pál, Molitorisz István és Williger Pál gyógytárakban.
Bartfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógytárakban.

Meghívás.

AZ EPERJESI BANKEGYLET

részvényesei ezennel tisztelettel meghívotnak a folyó évi február 1-jén d. u. 3 órakor Eperjes szab. kir. városban, a városháza tanácskozási termében tartandó

rendes közgyűlésre.

A tanácskozási tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az osztalék meghatározása.
4. Három igazgatósági tag választása.
5. A felügyelő-bizottság három rendes- és két póttagjának választása.

Eperjesen, 1911. évi január hó 12-ikén.

Az igazgatóság.

Mérleg-számla.		Szenvedő	
Cselekvő		Részvénytőke	600000 —
Pénztárkészlet	93947 49	Általános tartaléktőke	310000 —
Váltókézlet	2820620 35	Különleges tartalékalap	120000 —
Értékpapir előlegek	88232 38	Árfolyamkülönbözeti tartalékalap	12000 —
Kézizálog-kölcsönök	28634 25	Nyugdíjalap	168627 85
Ingtatlanokra kölcsön	1847118 73	Betétek	4380681 43
Kölcsön kötvényekre	151366 89	Kifizetetlen osztalék	1920 —
Értékpapírok	159602 46	Hitelezők	11536 78
Szelvények	5386 94	Folyószámlabeli hitelezők	229721 94
Ércpénz	78 70	Visszszámítás	802430 31
Felszerelés	2000 —	Előre fizetett kamat	60332 47
Intézeti ház	70000 —	Nyereség-összeg:	
Ingtatlan	1000 —	Nyereség az 1910. évben	108104 76
Folyószámlabeli adók:		Nyereség-áthozott az 1909. évről	6589 36
fedezet mellett	1225822 78		
pé zintézeteknél	92224 03		
Hátralékos kamat	32414 29		
Adósok	30513 56		
Nyugdíjalap értékpapirjai	162982 05		
	K. 6811944 90		K. 6811944 90

Eperjes, 1910. évi december hó 31-ikén.

Libay Miklós s. k.,
vezérigazgató.

A fenti mérleg-számla alulírottak által az intézet számadásai és könyvei alapján megvizsgáltatott és a közbenjárásunk mellett fölvetett leltárral összehasonlítván, mindenben helyesnek találtatott.

Eperjesen, 1911. évi január hó 14-ikén.

A felügyelő-bizottság:

Beszkid Antal s. k. Dr. Flórián Károly s. k. Péchy Ignác s. k.

Üzleteredmény számlája.		Követel
Tartozik		Nyereség-áth. az 1909. évről
Fizetések		6589 36
Az igazgatótanácsnak	2368 —	Kamatok
Tiszti fizetések	21170 —	Leszámitolt váltóknál
Költségek		126220 19
Irodaiszükségletek, jótékony adományok, házi-költség és tisztviselők jutalmazása	11873 23	Folyószámlában
Állami adó, illeték egyenérték, útdadó és betegápolási pótlék	17681 53	61717 70
Községi adópótlék	7855 89	Kézi-zálogoknál
Leírás		2610 87
Felszerelésnél	5000 —	Értékpapir-előlegeknél
Ingtalannál	2060 41	5448 03
Kamat		Ingtatlanokra adott kölcsönöknél
Betétek utáni kamat	153651 85	141041 08
10% kamatadó	16344 19	Kötvénykölcsönöknél
Levonások		6258 62
Nyugdíjalap részére	3685 40	Nyereség
Jutalékokra: igazgatóság és felügyelő-bizottságnak	11056 16	Értékpapiroknál
Nyereség-összeg: nyereség az 1910. évben	108104 76	4986 89
Nyereség-áth. az 1909. évről	6589 36	Szelvényeknél
		358 80
		Ércpénznél
		571 65
		Házbér
		1716 —
		Különféle jutalékok
		9234 56
		Leirt váltókra befolyt
		687 03
	K. 367440 78	
		K. 367440 78

Eperjes, 1910. december hó 31-ikén.

Libay Miklós s. k.,
vezérigazgató.

Az igazgatóság:

Dr. Breyer Adolf s. k. Dr. Kakusz Béla s. k. Kósch Árpád s. k. Kőszeghy József s. k. Dr. Rosenberg Teofil s. k. Sitányi Lajos s. k. Szántó Zsigmond s. k.

